

Luceafărul

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Săptămânal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

OAMENII ACESTUI TIMP

România are, în această epocă de construcție multilaterală, un proiect limpede al viitorului, susținut de marile realizări care au adăugat efegii de frumusețe și durată fiecărui loc din patrie. Industria, agricultura, urbanistica, domeniul social-cultural oferă repere calitative de o absolută pregnanță care exprimă justitea căii de dezvoltare pentru o națiune strâns unită în jurul partidului său comunist, al secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu — arhitectul unei concepții deplin validate de viață, de istorie — a optat definitiv. În spațiul acestui proces deschis, continuu, ce antrenează toate energiile națiunii, tinerii generații la țării îi revine un rol cu totul deosebit. Pentru că, deopotrivă cu participarea entuziastă, responsabilă la opera de edificare a patriei, ei i-a fost incredințată, ea și-a asumat sarcina majoră de a se pregăti pentru viitor. Prin învățatură și muncă, prin căutarea neobosită a noului, prin formarea unor convingeri revoluționare, capabile să declanșeze energiile spirituale subordonându-le marilor teluri ale poporului, ale patriei. Apeurile pe care secretarul general al partidului le adresează tinerilor se constituie într-un veritabil îndreptar de morală comunistă pentru devenirea unei generații. Din acest punct de vedere, Cuvântarea la marea forum al educației politice și culturale socialiste din august 1987, pune un accent deosebit asupra conținutului procesului de educație revoluționar-patriotică tratat în toată complexitatea lui.

De la cunoașterea aprofundată a istoriei, a marilor valori ale trecutului, la angajarea conștientă, la trăirea ritmului lui al realității acest proces de înălțare structurală și orizontală de existență și împlinire al tinerii generații. Spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Într-unul din cele mai importante momente ale vieții noastre, oamenii viitorului patriei.

Lucafărul

Festivalul Mihai Eminescu

Citeva zile înainte de a începe acum, în octombrie, Festivalul de poezie ajuns la a opta ediție, patronat de spiritul poetului național. Am luat parte la două din aceste sărbători care până acum își desfășurau lucrările în iunie, în preajma telor în floare cu și scuturau miracomina în coasurile adormirii poetului dinspre lume. Este sărbătorită poezia lui în acest an pentru întâia oară în orașul lui Vasile Lupu. Cantemir și Cuza, toți trei odihniindu-se sub cupola de aur a Trei Ierarhilor, cind vinturile polieice cărburile Copoului cu aurul frunzelor muscate de ințile brume troienind hisantemole grădilor și-n vii focurile țării deșteaptă buciemele în amintire prin strofele celebre ce-si pilipici candela în sufletul fiicărui dintre cei ce stăm de veghe la splendoarea și renașterea spirituală a unei generații a acestui grai românesc plasmuit de logosul devenit istoric.

Zilele universității iesene cât tot acum, astfel că numele lui Xenopol și Kogălniceanu, ale lui Iorga și Pârvan vor aduce din nou istoria națională atât de scumpă poetului perspectiva murei împropățată asupra operei redescoperite pe băncile universității în fața noulor studenți de către profesorii și excelenții de tradiție ce vicietuse aici în inima Moldovei lui Ștefan cel Mare.

Poezii contemporane vin aici la lăstăși tot ce nu mai bun din cărțile lor, din sufletul lor dorință să se aște continuatori și păstrători ai tradițiilor celor bune și nepieritoare. Scaunul și măsuta casei Pogor nu pot fi în fața unui public avid să ne soarbă cuvântul.

Ioan Alexandru

C.ĂUȘESCU - PACE. Tablou de Gheorghe Ionăță

Planeta poeziei

Recentul volum al lui Al. Căprariu, *Cicatricele penumbrei*, publicat în excelente condiții de Editura Cartea Românească, este o selecție de autor din volumele de versuri publicate de poet între 1964 (anul debutului sau editorial cu volumul *Orizonturi*) și 1985 (anul apariției volumului său *Așfințirile zilnice*), completată cu un ciclu de poezii recente purtând chiar titlul volumului despre care vorbim.

O astfel de antologie retrospectivă completată cu poeziile recente oferă un bun prilej de a privi creația poetică a lui Al. Căprariu în ansamblul ei, deslușind altă unelă fundamentală a unui mesaj liric de profundă autenticitate, cit și treptele maturizării unei arte poetice implicate în insuși concretul creației dar formulate și în fragmente grave sau aparent dezinvoltate, risipite de autor în poemele sale.

Făcînd parte prin anul nașterii (1929) din grupul — numit uneori — de poezie spre explozia lirică — Aurel Rău, Ion Brad, Tiberiu Ulan, Vasile Nicolescu ș.a., prin formație și prin anul debutului Al. Căprariu se înscrie în „momentul Labis” în „pleiada deceniului 7”, debutînd editorial doar în 1964, deci mai târziu

decît Nicolae Labis (1958), Gheorghe Tomozei (1957), Nichita Stănescu (1960) sau Marin Sorescu (1963). Fapt este că Al. Căprariu debutează în condiții favorabile ale „exploziei lirice” din deceniul al 7-lea, fără să fie nevoit să simtă (decît în unele dureose avataturi biografice) influența perioadei dogmatice. Talentul său s-a conturat și s-a dezvoltat, astfel, fără necesități de cotitură și revizuire, neavînd astăzi — ca cei mai mulți poeți din generația sa — cicliuri inițiale de poezii pe care exigențele lor estetice actuale îl obligă să le elimine din selecțiile lor retrospective.

Poezia lui Al. Căprariu este caracterizată tocmai de o dezvoltare organică unitară, substanța lirică imboldindu-se de la un volum la altul nu prin rupturi, schimbări la față ori salturi, ci printr-o treptată maturizare, iar mijloacele de expresie printr-o concentrare și, în același timp, mișcare organică dependentă de adîncirea sondajelor lirice și a experienței existențiale.

Deși poetul se lasă uneori purtat de gîndul

Francisc Păcurariu

Continuare în pag. a 2-a

ARGUMENTELE CĂRȚILOR NOASTRE

Experiența sărbătorii

Am dezvoltat rarocri în presă și, oriunde, niciodată complet (înșă ar fi posibil?) de ce am proiectat și elaborat o carte sau alta. Scrierea lor a înlocuit fatalmente alcătuirea altor texte care, firește, ar fi arătat altfel, în-ur fi reprezentat într-un alt mod. Ce m-a determinat, atunci, să realizez lucrări despre timpul revolut al Bucureștilor și levantinilor (aceștia din urmă, acceptați spațio-temporal și etic)?... Sînt posibile mai multe răspunsuri. Unele dintre acestea sînt tangente la, sau comincî cu resorturile obscure ale sub — și inconștientului — deci interesează mai puțin acum și aici; altele, datorită suprafețelor lor intime, private, au staționat deseori într-o penumbră de comodități ce nu și-au găsit, puțibunde, momentul și locul etelării; în sfîrșit, cele mai lesnicioase replici explicative au fost dezvoltate în cenzurări și sezoane literare și în rarele intervenții publicistice, ocazii imposibile de despărțit de o anumită poză canonicizată inevitabil. Așadar, cum am declarat undeva, la începutul anilor '70 mi-am propus să scriu un număr de cărți (ceva mai mult de 800 mii cuvînte) cu titlul general *Amurgul levantinilor*. Lenevit într-o duce și insidioasă sclavie, am mărșăluit slobod începîndu-mi ca voi cucerii nu-situ-ții lauri de vreme ce, preocupat cu zugrăvirea unor „cronici de familie” (asa suna subtilul ciclului), toți și toate mi se vor atrata favorabile. A fost într-asta și un optimism cumva naiv, totuși necesar angajării într-o lungă, anevoioasă și neconșcută călătorie printr-un deșert presărat cu oaze, care de care fiind de fapt fatu-morganu. Am încheiat călătoria. Ultimele mii de cuvînte sînt orînduite sub titlurile *Au fost odată ca niciodată*, recent tipărit, și *Impozit pe viață*, aflat pe biroul unui director de editură. Înseamnă asta că am reușit să mă desprind / despart de o teritoriu imaginar al cărui tuloze și beneficiar mă consider?

Există replici cam așa: „(Ea) Spune-mi un animal din șase litere, cu sacoză și (Ea) Mitică (Ea) Păi... (Ea) Păi ce... Mitică nu umbliă toată ziua cu sacoză la el?” Asta se cheamă pentru unii umor. Există apoi umorul clasic excelent — al lui Anton Pann, bunăoară — transpus pe seama unor personaje ca tovarășul Angheleche (pozitiv) și tovarășu Stropștiu (negativ), care se cheamă „valorificarea unor vechi motive clasice”. Există și replici alurate, total lipsite de haz, ba chiar de prost gust care se vor... umor, dar despre ele nici nu merită să se vorbească.

Există, desigur, și umorul de bun gust. În această categorie există umorul lui Fănuș Neagu.

A povesti cu umor este poate una dintre cele mai solide trăsături ale literaturii române. Argumentul suprem se numește Ion Creangă. Înșă, sînd vrei să povestești cu umor, conțază enorm nu atât ce spui, cît cum spui. E o banalitate, dar cît de greu de împlini!

Din relatarea aventurilor a doi înșă care se află la Londra fără parale, mai avînd și o treabă foarte precisă de făcut, ar putea leși o dramă. Înșii sînt înșă Gutză (iată și umorul

IN ACEST NUMAR:

- Noua geografie literară
- Poeme de Ion Oarcăsu
- Poezii, cind erau tineri
- James Clavell: „Shogun”
- „Eșafodul” de Cinghiz Aitmatov
- Sport

CLIMAT

CONFERINTEI NATIONALE A PARTIDULUI

În ultimul deceniu și jumătate literatura română a redevenit ea însăși, ceea ce este un lucru de importanță vitală pentru o literatură, capital. Pentru că sirenile sunt foarte multe, foarte ispititoare și scriitorul nu are nici măcar dreptul de a se țintui de un cântec și a-și infunda urechile, ci, dimpotrivă, are datoria să le asculte și, dacă găsește destulă țărnie în el, să nu se la dupele.

Aceste sirenle erau, pe vremea cînd generația mea a intrat în literatură, dacă nu foarte ispititoare, în orice caz, înzestrate cu o voce de tunet de sub care nu se mai putea auzi nimic. Era un proiectivism agonizant, dar, ca toți muribunzii, devenit cu cît mai incoerent cu aît mai agresiv. Bagheta dogmatismului, de dimensiunile unui veritabil cîmăg (din rezuția pășunistă), se mișca încoace și încolo, foarte decis pe deasupra capetelor corștilor. În timp ce un biet om cumsecade ca Teodor Neculău era pus să suplinească absența lui Lucian Blaga, Ion Barbu, Tudor Arghezi, Vasile Voiculescu, Ion Pillat și a încă vreo două duzini de scriitori de aceeași mărime eliminați nu numai din toate școlile din țară ci și din cultura națională, în timp ce Vărlam era de-abia pomenit în rarele studii de literatură veche pentru că scrierile lui nu prea se lăsau forțate în tiparele celorlalti 4-5 trăsături obligatorii ale celui mai nereal realism din cîte se cunoscuseră, în timp ce lui Necule și lui Miron Costin îi se căutau scuțe că, boleni fiind, au mai scris și et cîte ceva și că, desii, treșeti, omul e sub vreme, me-trașet, totuși, de la Râm, „capodoperele” produse în serie după tiparele pomenite îi urcau pe călătorii lor în jilțurile Academiei alinate de A. Toma.

Cu toate că una din cele 4-5 trăsături se referea tocmai la prospectarea viitorului, cu greu și-ar fi putut imagina cineva, chiar cu desăvîrșire optimist fiind, așa cum o cereau aceleasi 4-5 trăsături, cam ce fel de viitor îi va mai fi fost hărăzit și literaturii noastre. Numai că literatura noastră cunoscînd, ca orice organism viu și sănătos, fenomenul respingerii transplantului de organe străine, credincioasă trăsăturilor sale proprii din începuturi, chiar dacă nu aîlt de proces inventariate, viabile înșă și nu de import, a știut să se adune de prin canalele pe unde fusese supusă unei irigații în deșert și să revină în albia sa firească. Pentru că Blaga, Arghezi, Voiculescu, Călinescu și ceilalți supraviețuitori, desii exmatriculați, continuau, cu genialitatea, să-și scrie temele acasă, teme ce aveau să inoculască în tezaurul literaturii române compunerile celor felicități atunci la orele de dirigenție și cărora la sfîrșitul anului șco-

lar îl se depunea pe creștet cununita Premiului de Stat. Pentru că Zaharia Stancu, Marin Preda, Laurențiu Fulga, Eugen Barbu, Ion Vîslui, Geo Dumitrescu, Eugen Jebeleanu, Francisc Păcurariu, Ion Lăncrănjan, cind era vorba de trăsături, au ales fără ezitare pe cele eterne ale literaturii române.

Pentru că a venit generația din care mă mîndresc a face parte, generație extinsă de la Nichita Stănescu, D.R. Popescu, Miron Scorobete, Paul Anghele, Nicolae Manolescu, Fănuș Neagu, Marin Sorescu, Ion Băieșu pînă la Ion Alexandru, Ana Blandiana, Adrian Păunescu, Augustin Buzura, Constantin Buzura, Mihail Ungheanu, generație care nu conțenește a spune că și-a îndeplinit cu prisosință mandatul incredintat de un destin istoric, acela de a dinamila barajele construite din false principii ce condamnau literatura noastră la stagnare și a-i dăruit acesteia libertatea cursului firesc.

Pentru că noua generație ce se consiliuie sub ochii noștri ne dă certitudinea că rădăciri, reculuri, devicri aborante de felul celor cunoscute la mijlocul acestui secol nu se vor mai repeta.

Se înțelege că pentru ca toată această năvală de fertilitate să fie posibilă era nevoie, în primul rînd, de un climat social și politic favorabil și înaintea acestuia de o gîndire și o adevărată revoluționară care să-i conceapă.

Este ceea ce s-a petrecut, vorbind în termenii cei mai proprii, la cel mai înalt nivel. Ceea ce presedintele României, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, nume auroleat de un nemălîntit prestigiu internațional, înconjurat de dragostea poporului său, a făcut.

Vasile Rebranu

Priveliști și oameni din Maramureș

iar te-ai arcut, suflete, în frăgezi-mea lutoasă și trufașă a lumii!

Îar te-ai invins și te-ai pîrmit-înșă înspire rădăcini, sevele.

Ele erau gata-gata să dea în pîrgul de rouă, ele, vindecate de presiștirea aspră a brumei călătoare.

Octombrie, încercat de memoria-i suverană — asemeni arborelui destalinic — ai fost și-ai fost vindecător și peste măsură de roșit de cei ce înlăcimează — lingă umbra eroilor. Prea ti-a fulgerat lăstării arșita cutremurată, îndeajuns de orgolios ai răbufnit încercînd să pirjolești sudoarea fără pată a culegătorilor, iar mai apoi, cazănă ti-a fost puternică cînd, într-o singură năpste, tramele le-ai aruncat într-o nemărginire — aur aprins.

Să-ți fi fost îndeajuns?

Peste măsură, aș răspunde, dacă mirare ar rămîne ecoul povestit. Dar m-a înduplecat într-ait priveliștea cutremurătoare boabe, într-o amiază în care, la marginea lanului greu, o femeie împlesca raze de mătasă, încit am rămas pînă în zori...

Vine vremea, coboară ora. Mă îmbie din nou, ca-ntr-un vis nictodată povestit pînă la capăt, ecoul fraged al turmelor coborînd pe sub streșinile fără seamăn ale țării de sus. Voi urca din nou — întrezări-voi simplitatea minunii? — pentru a vedea cum primele stete răzbat de sub coaja lutoasă a mercolor îmiesmate. Voi rămîne cu într-un vis, pînă cînd octombrie, vindecătorul, prișiște de rouă va slobozi din păduri și le va îndemna peste zorii grăbiți.

Și atunci, nădăjduiesc, mirare va rămîne și cuvînt ecoul povestit...

Mireca Constantinescu

Continuare în pag. a 7-a

DICTANDO

Portocale cu haz *)

Există replici cam așa: „(Ea) Spune-mi un animal din șase litere, cu sacoză și (Ea) Mitică (Ea) Păi... (Ea) Păi ce... Mitică nu umbliă toată ziua cu sacoză la el?” Asta se cheamă pentru unii umor. Există apoi umorul clasic excelent — al lui Anton Pann, bunăoară — transpus pe seama unor personaje ca tovarășul Angheleche (pozitiv) și tovarășu Stropștiu (negativ), care se cheamă „valorificarea unor vechi motive clasice”. Există și replici alurate, total lipsite de haz, ba chiar de prost gust care se vor... umor, dar despre ele nici nu merită să se vorbească.

Există, desigur, și umorul de bun gust. În această categorie există umorul lui Fănuș Neagu.

A povesti cu umor este poate una dintre cele mai solide trăsături ale literaturii române. Argumentul suprem se numește Ion Creangă. Înșă, sînd vrei să povestești cu umor, conțază enorm nu atât ce spui, cît cum spui. E o banalitate, dar cît de greu de împlini!

Din relatarea aventurilor a doi înșă care se află la Londra fără parale, mai avînd și o treabă foarte precisă de făcut, ar putea leși o dramă. Înșii sînt înșă Gutză (iată și umorul

bea și se scria despre Maramureș cu o greu stăpînită candoare, ca și cum ar fi fost un teritoriu de atîns doar cu vîștoare

Despre Maramureș — desii s-au scris nenumerate pagini, cărți însemnate — nu se mai poate vorbi decît avînd în vedere virtuțile unei tradiții în numele căreia s-au dezvoltat chiar însemnele civilizații contemporane.

Am urcat spre Maramureș cu sentimentul celui ce încearcă să-și descopere nouă lui înfățișare, un sentiment care nu pleacă și nu se mărginește să rămîna la pura incitare retorică; e drept, vedeam — a cita oară? — fragmente din configurația unui spațiu peste care istoria a lăsat urme de-o înestimabilă valoare. Într-un pusem un „traseu” din Baia Mare spre Borsă, ceea ce, de altfel, s-a și întîmplat. Trebuie să spun (fie și în treacăt) că am avut prilejul, în această călătorie, să înșesec pînă la un punct un grup de artiști plastici care, la rîndul lor, se documentau: erau, cu toții, entuziasmați de o

Viorel Sămpetean

Continuare în pag. a 6-a

IDEI LITERARE ROMĂNEȘTI

Literatura — document

Însușirea literaturii de a documenta o epocă, adeseori contemporană cu momentul creației, e în afara îndoeșii și trebuie pusă în seama dimensiunii realește, constanțanțele într-un act a cărui origine stă în real și al cărui efect se răfrînge asupra realului. De obicei, zicem că o producție literară, mai cu seamă în proză, e realistă și are trăsături de document, atunci cînd regăsim în ea evenimente și persoane pe care le cunoaștem din desfășurări obiective și de circumstanță publică, adică din istorie. Document ar fi, dacă largim cuprinderea acestei noțiuni, orice creație care ajunge să comunice mentalități și stări sufletești cu valoare generică, proprii, adică, unui moment istoric și numai același. Și totuși, aceste contribuții realiste nu dau valoare estetică a unei opere și romanul „cu cheie” nu e memorabil pentru că ar ascunde, sub înfățișări ușor de tradus, scene din contemporaneitatea stielă, necunoscută ochilor curioși. Creația, adică impresia vieții care nu e „viață” sub aspect fotografic ci imaginea ei tipică, înzestrată cu sens, rămîne fundamentală și cine nu face creație nu face literatură.

Aceștea sînt propoziiți elementare și a le repeta nu e decît a pune o surdînu unor păreri care exultă înaintea ideii de „viață” nedescrîmînată, făcînd din aparatul de fotografiat și din banda magnetică mijloace de creație literară, ca să zicem așa. Astfel de proceduri au, esteticeste, viață acută și exemplifică un neo-naturalism fără cine știe ce vîitor, fiind în afara noțiunii de document căci document trebuie considerat ceea urmă de existență umană unde s-a depus ceva

Artur Silvestri

Continuare în pag. a 2-a

Cezar Tabarca

Continuare în pag. a 6-a

ION GEORGHE LITERARĂ

Poeme de ION OARCĂȘU

„Eminescianitatea” substanțială

Mai puțin frecventată de critică, poezia lui Teofil Răchiteanu (n. 1914) merită o mai dreaptă punere în valoare. E un caz de creație concomitentă și singularizată în avalanșa de nume, multe din ele afirmate în solidaritatea (dar și competiția) de grup.

Cale de trei volume, Teofil Răchiteanu și-a găsit un stil și a dezvoltat o viziune proprie, de coerență aproape programatică. Liricul din Apuseni se grabeste încet! El descinde rar în lumea literaturii, dar, când o face, adaugă noi trăsături, definiții, profunzi și lirici și spiritual. **Elegii sub stiele** (1969) confirmă debutul unui elegiac, de evocare romanticoasă. Poezia exersează o figură rurală, de sat motesc (într-o poezie intitulată *evocat țirul de pe Gâlna*), chiar o anecdotică de sentimentalism pasnic. Și pretinzând luxuria conștientă a debutantului grăbit a spune totul și risipit în cuvinte cu juvenili fervoare. Va trece un deceniu pentru ca această poezie să se subțieze până la registrul de esență al litaniei, descoperind fața conflictuală a Sinelei, adică Sufletul în ecuația unor reflecții acute, vizionare.

Somn de vovod (C.F. 1980), structurat pe un vizionarism de transcriere calofili, puțin monoton, face mai puțin conștientă sonorilor romantice. Liricul dezvoltă aici figurile aburoase ale unui lirism vovodal, de aură legendară, evocând bunăoară *Biharia* a Menunopter, numit **Somn în Codrii Bihariei**, în general un spațiu silvestru, în care frează pulsul cosmicului. Altundeva, poetul străbate, în sinse suzete de corn, o **Zamolxia** precărată ca „ostrov de dor” — țărâm ideal al unei opțiuni sacrificiale: „Aici în țara sînt voi nestul să mor / Să mă se piardă umbra cîmpină pe țărîmuri pale / Să tu eu solul tînar cel hărăzit de zei / Trimis, în patru suliti, pe-o ne-ntrunată cale...” Istoria și mitul fuzionează perfect și ele se varsă într-un lirism îndurerat la extrem, de litanie vizionară. Poetul își simte sufletul cutreierînd solitar prin „văile lumii” și, îngăvornat de „toate-ale lumii”, înțelege cu mîhnire că **Veacul e o „povară”**. El rătăcește, ca un nou Orfeu, pe „țărîmuri pale”, fiind încercat de o „jale pustie”. Litania lui se desface în registrele Mihailului și viziunea Morții, scrisă cu mîsură și evocare lirică, în lirism epic, realizat de proveniență livrescă. E în toate acestea o reverberație turbure de poporanitate creștină, căci însăși ideea de însingurare cosmică, de eschatologie poporană evocă un spirit doliros: „Leagăna stelelor ceruri / Turlele lor de cleștar / Sufletul tău / În marea-ți de amar...” Poet al sufletului îndurerat, Teofil Răchiteanu nu e străin, asadar, de tînguiri Ecleziaștului pătruns de pustiu și zădărnica lumii. Impovărat de „nesomn” și „jale”, prea încercat de „amarul vesniciei”, poetul exersează spiritul de descoperire și figură eliberatoare despoartătoare: „Bine e că poți să plîngi / Sufletul cînd doare foarte / Ca un codru să te clătini / De prea mult pustiu și moarte.” El se pierde prin codrii „uitați de lume”, ispitit de legenda unor precăutate finții: „Acolo în somn să plîng / Lingă apele lor lumii / De neputință țele / Sufletul tău / În marea-ți de amar...” Chiar figurația esențializată și parcimonioasă a unui eros bolnav, căzut la pat („părsăre bolnavă”) este tot de proveniență poporană și, adus în relația eros-ibanatos, ea amintește de lirica erotică a lui Cezar Ivănescu. Iubita din **Murmare** e „mai suzavă decît aburul curcubentilor”, topindu-și trupul „în porțile florilor” (**Floralina**), arzînd ca un lotus în întunericul legănatu-se „pe insingurate Lacuri” ca o lebedă neagră și trecînd o „blîndă mîhnire” pe sub luminările aprinse ale nufierilor: „Dedesubt / Măgduș / Măgduș / Măgduș / Măgduș / Închide acolo / Unduios luminidu-mă” (**Lebedă neagră**). Este un eros delicat, de transluidență suavă, discret ca o violă surdinizată. E un popas itinerant, căci ciclul următor, **Noaptea lui Orfeu**, evocă o maximă înnoagare a peisajului și a deznădăjdiei la întuneric. Sferian Vicol încearcă de țirziu și însingurare, amintind de blănișianul „val aheronic” (dar și de anumite sunuri prozodice) domină poezia de acum: „Era țirziu în vreme și pustiu / Murea în ceruri ultima lumină” sau „Nici o lumină-n preajmă. Nici un zăpăcînt / În vreme-ți / Doamnă, amărâ” (**Teofil Răchiteanu**), pune accent pe **scăpare mitologică unui orfism** împovărat, sfîșietor, litanic. În suflet e frig și pustiu, beznă cresc tot mai înaltă, iar Vreema devine „o curgere în sine”. Dumnezeu e mort, viziunea eschatologică de aici amintind de „Demonismul” emis de **Murmare** și „Cămineșcu”. Sferian Vicol încearcă o poezia popular-sentimentală deformată de cultism, de intervenții caligrafice moderne ce actualizează și în același timp eterizează sentimentul într-un mod curios în așa fel încît acestă pară a fi înăbușit cu perna: „Stelele lui / Cîntă în cîmpie, grîul / În țirzile verdelor / Sînt în clopotul stîm al mării fără nume” (**După deschiderea nopții**). Sau, în **Distinct**: „Orbești fug în pămint / S-audă de-acolo cum mor / Sălbăticiunile, afară / În ochi le-nfrunze / Nervuri roșii de ferigă / Și-î dezvelim de linste și fug”.

În ce deșert doilea volum — „Corabia seminte” (1978) —, Sferian Vicol continuă a analiza aproape fără nici o modificare a intensității, cu o grație interiorizată, simplă, aceeași stare de ceremonial mediativ, clar, fără complexități inutile, cu certe semnificații în sfera naturalului. „Și se aud atîtea siruri de cocori / Trăgînd ca pe o pinză cerul din cîmpie, / Brazdele întoarse țîn drumul de culori / Sub care grîul singur poemele își scrie” (**Piine românească**). Grîul, mieii, piinea, roua, cîmpia, țărba, laptele, pîntîrii, plugul, sămînta, fructele, sînt numai cîteva din temele tradiționale ce dau creației lui Sferian Vicol o senzație continuă de plînatate, de cîntare, o viziune armonioasă, neoclită însă de lungi sfîșieri interioare: „Și pin-ța poartă, singur, vine ramul / Să-î smulgă haina celui dîmănte, / Căci mama le va da cu kilogramul / Pe bani sau pe fănu, cum se vinde / Și plîng copii, pîntîri-ștrîgînd case, / Un cîine latră de pe-un alt țărîm / Și-î ultimul; și cerul amoroase / A sat țirî în zori, pe caldarîm” — (**Amintirea carului cu mere**). Uneori, în dorința împregnării sentimentului cu un fel de direcție fals voalată, poetul folosește ca arme poetice un fel de infanterie agresiv-

cu un substrat de fond antropologic. Două, dacă nu trei, sînt și de astă dată temele fundamentale și ele vin să redefiniească încă o dată o sensibilitate lirică ce-ar părea canonică într-o „monotonie” a discursului: spiritul vovodal, viziunea de versat și erosul esențializat pînă la suava gravitate a liedului. Nimic nu pare să se fi schimbat, în ceea ce privește spectrul poetic, însă memorabilia devine un fel de concentrare expresivă, încadrînd mesaje de sacralitate la confluența cu mythosul poporan: „La Apa Iordanului / Mă lăsași alelaltul / Făcîndu-mi Plînsul plînsului / În pustul Muntelui / Plînsul plînsului / Necuprînsul boltilor / În sunarea nopților / La coadele mîrilor / Pe țărîm-șngîrîrilor / Plînsul plînsului / Pe dunga pîmîntului / În pustul gândului / Plînsul plînsului plînsului.” O geografie vovodală mai articulată în primire identitatei acestei poezii, dezvoltînd un lirism „epoim” „etopoetic”, de nomație exponențială, de vreme ce Dragoș, Gelu, Rareș, Ștefan, Bogdan și alții, de asemenea, exprimă ideea de existențialitate istorică protolitică, de martirie, logii istorice. Dacă în „Somn de vovod” acest sentiment se desfășura la modul generic și, oarecum, de o fadoare artificială, în **Planete de melancolie** tema e mai istorizată, însă de o radiantă fenomenologie de morfice, de specificitate carpato-dunăbiană. Se definește accesul întunecare excesivă a peisajului și ideea că individul, părăsit de o divinitate apasă, își simte cu exasperare condiția cosmică a solitudinii sale nu e lipsită de ecouri moderne. Nu o filosofie o spaimă, ci una a solitudinii, ba chiar o eschatologie de proporții cosmice, din care nu s-a risipit tot văzduhul muzicii, de sacralitate immanentă: „Turbure pe mări mireasmă / Ca de somn pustiu adie / Nimeni prin nici o lume / Nu se-ndeamă să mă fie / Nimeni prin mări pustii / Nu-și mai poartă spaimă, plînsul / Tîmpului în cer o mină / I-a oprit cu spaimă cursul / Cîci imans cavou e cerul / de cleștar. Cu-n raclă sîntă / Dumnezeu e mort. De gheară / Numai oasele lui cîntă.” E în aceste versuri o frăgezime de psalm dosofteian, o psalmidorie de turburător dangat prozodic, și simțim pretutindeni o mare fervoare în a folosi o figurăție esențială de logos inițial, de primigenitate oracular-inflăcătă: „Nourii pe ceruri ca în ghea somnie / Precum mari planete de melancolie / Steaua-n cer pierdută ca o mănăstire / Unde ca în moarte te-ai închis, iubire, / Munții ca țărîmuri pale în nelume / Unde mă voi duce spre a-mi uita de nume / Lumea ca pădure, cu idee pură / Tîmpul ca o apă ce m-ă vază cum cură.” În astfel de peisaje cosmicizate și, evident, de ecouri abstractizante, ulir liric își trăiește drama, o dramă spirituală exponențială, de reducere protolitică.

Tablouri de Marcel Bejvo

Presiunea romantismului

O poezie de suflet, de extatică trăiri, de jubilații senzitive ori de suspinuri grave scrie Ion Tudor Iovian în cartea sa de debut **Pădurea de spini** (1983). Dacă fondul acestei poezii indică un temperament romantic și o sensibilitate oracular-inflăcătă: „Nourii pe ceruri ca în ghea somnie / Precum mari planete de melancolie / Steaua-n cer pierdută ca o mănăstire / Unde ca în moarte te-ai închis, iubire, / Munții ca țărîmuri pale în nelume / Unde mă voi duce spre a-mi uita de nume / Lumea ca pădure, cu idee pură / Tîmpul ca o apă ce m-ă vază cum cură.” În astfel de peisaje cosmicizate și, evident, de ecouri abstractizante, ulir liric își trăiește drama, o dramă spirituală exponențială, de reducere protolitică.

De o constantă calofili incontestabilă și de o fadoare livrescă aparte, monodora în vizionarismul ei doliros și jelanică fără a sarja, poezia lui Teofil Răchiteanu este de o viguroasă modernitate neoromantică, exprimînd o individualitate inconfundabilă în cîmpul poeziei române contemporane.

În plin „post-modernism”, Teofil Răchiteanu pune în decantare un fond antropologic de romanticitate tînguioasă, reverberînd o metafizică de litanie, în de-seninări spirituale fără nici un puls exhortativ, fără nici o deschidere. El rămîne decădată virtuozului unei „convenții” vizionare, de o referențialitate psalmodică, confortată într-o prozodie pe cit de monodora pe-atîte de monotonă, manieristă la modul unei calofilii de concepție.

Poetul ordonează aceste imagini, dar nu le retorizează în mod obișnuit. Deoarece iubeste densitatea, el alătură elementele esențiale, cărora le atribuie o explozivă încălțare emoțional-intelectuală; la nivelul intracelular, scenariul apare înedit. Noutatea lui constă în dicția, în ritmul enunțării, apropiat unui ritual în care fastul (lingvistic) nu e notă stridentă ori simplu decor, ci modalitate naturală de dez-văluire a sinelei, de (re)trăire a spațiului fizic care e poezia. Alăturarea disparatului, a distorsionilor bacovicene are aceleași efecte puternice: „miintile arse de soda caustică a fricii / aortele zilei pliesite / tapetul ochiului scrijelit / și plin de sînge / (nu-î usa că nu despre tine e vorba) / scrișnetul ploii pe geam / geomătul virtutii (...) / degeaba / legătura amintirilor s-a rupt dintr-odată / sintaxa evenimentelor / se destramă” (**azi mazu azi**).

Poet al naturii în ipostaza ei imperceptibilă („sunetl semînteii pocnind de doare”; „dăngătul corolelor în înserarea foarte rece”; „lăce-roa tălăzuita”; „clipa-n care zefirul rodeste” sînt notații dintr-o singură poezie; fecunditate) și al cunoașterii de sine prin natură, Ion Tudor Iovian se dăruiește cu aceeași jubilație dozvă-luirii actului poetic însuși. Multe creații din acest volum sînt turburătoare și semnificative mărturie despre poezia însăși. Poetul își divulga nomenclura ciclurilor, fericirea trudei poetice („Lumea e într-o silabă acum”). Poezia e înțeleasă ca înaltare, plasată fiind în serafic și esențial („așeză-ți inima între stele sau cit mai aproape / scoate-o din țărul tău și stoarce-o pine plinul”). Ea este o șoaptă intensă, sublimată (cum sugestiv se exprimă „lumea de la capătul strigătului”), spațiul fragilității, farmecul clipei pasager. Alături consideră poezia o mașină „de copiat vise” sau o „filmare cu ochetintorului” a ceea ce este insesizabil pentru ochiul, urechea și sensibilitatea omului comun. Pretînd imaginația, căreia îi recunoaște „otra-va”, nu se îndică și propensiunea morală, impulsul spre neprihană, sila față de imundul lumii („de-ar ninge cu fulgi uriași cit cîreșii în floare”). Poezia e și gratuitate, o ficțiune pură, neraportabilă la realitate (caștăni din gara de est). De aceea, ne recomandăm noștrii poetul, să nu înțeleagă de fapt, scopul și scopul, să se sfiește (în o poveste care nu mai prinde rădăcini) să prouvece orgolios lumea ahtiată de senzații tari și zgomot, nu de liniște interogativă, problematizatoare a inimii (poeziei).

Ultima poezie a volumului (**în trupul meu s-a deschis o fereastră**) este citabilă pentru consistența poetică și pentru că are o brînză de Poezia e fereastră deschisă în trup la amiază (metafora tineretii coapte, a intensității rațiunii și trăirii), cînd „umbra prunului o puteai culege / în palme / imagine de mare finetă vibratilă, de cumpă trizare intelectuală). Să-î dăm cuvîntul „poetului”: și prii, eu și-au luat zborul / cîmpile glazurate de brumă / cerbul sălbatic care mi-a rupt carnea și picătura de cer / în rărîmuri metalice / și ochiul nebuniei în flăcări / și steaua îngropată în sînge”. Precizarea din strofa finală este esențială pentru definirea acestui țărîm. Sufletul plîndînd aceste imagini părăsit și el fiinta poetului, parcă scăcut și înfricosat. Căci neîntoarcerea sufletului înseamnă închiderea ferestrei, absența poeziei. A-î închipui pe Ion Tudor Iovian nepoet este înimă durere: iar a-î ignora, cum s-a mai întîmplat, este o împietrare critică.

Ion Dună

Rațiunea textului poetic

drumul poeziei lui Ion Cristofor, de la elaborare pînă la publicare, este unul îndelungat, pentru că autorul aduce spre tipar poeme încă negate artistic. De aceea poemele din volumul **În odăile tulerului** (1932) sînt împlinite într-un întreg bine conturat. Textul poetic este realizat în sine. Vreau să zic că Ion Cristofor nu este un spontan, este la fel de bine construit poetul alent poezie, trecîndu-î voluptuos prin țirul cerebral. Imaginația sa este largă, de aceea își creează un real poetic specific, textul dezvoltîndu-se odată cu descoperirea acestui real. Poezia țîrînului poet nu descrie elementele unui real dinainte cunoscut, nici nu eliberează sentimente, ci construiește universuri poetice, multe în lipsa așteptului, dar interesante în perspectiva edificării textului poetic: „părăsește acest lupanar al cuvîntelor / în care răsună tamburii-nel spaimei scribit de talafusul hîmberelor / palid, cu urechile de fum a țărîni străduind / ca o lamă de ghilintă în jurul capului tău / în lîmpede miezul de noapte țet pe țetasa de sticlă / obrazul tău precum argintul vechi, ca piatra lustruită de sacrificii / tăbăcit de lumina îndepărtatelor stele / ce mătură de pe acoperișe de lăbă prăfăria unui mare omis / fîșîrînd prin gîngurii umede cu sobolanii / în timp ce în sala pustie a amelor liliacul / se izbește de strălucirea săbilor... / e miezul nopții, îți spui, e vremea / să achiți urrelul băteii, gîtlejului de os al cocșului, roua / aschă de oțel din carne bucurădu-se / de priveliștea spiritului condus între sulie / și mai ales cheia cu care pătrunzi tăcut în odăile fulgerului / e vremea cînd ingerul cîntîndu-ți poemul orbește / iar mîna scribului consemnînd întîmplarea devine vînt”. Într-o asemenea manieră sînt construite poemele, fulgerarea imaginației conjugîndu-se cu cerebralizarea. Textele poetice denotă că autorul lor posedă o cultură poetică (de altfel, o trăsătură înțelită la mulți poeți tineri) care-î ajută să scrie, nu ușor, dar exact, să alterneze registrele lirice. Nu este de tot ironic, dar nici melancolic, dar are cite ceva, în toate poemele, din toate acestea: „Marea / întunecată își incute porțile în tăcere. / O cină grabită / privind

de pe terasă / cu umbrele pietrificate pe obraz / copacii mișcați de răsălarea nîmănu / fîșîretul lor înalt de seară / un firicel elăsă obscur / rădăcinile lor fremătătoare cutremură tăcutii morții. / Pe frunze lumina fulgerului îndepărtat / se odihnește o clipă. / O clipă în palma ta nomenclură liniile destinelui / dezvăluie sub fulger / harta unui țîm / de pîlîștii / / Marea în spațiu / în evitate și care nu-î servește poezie — în majoritatea textelor se simte vibrația poetică. Sînt dese poezii despre poezie, un mod mai frecvent utilizat la tinerii poeți de a motiva rațiunea textului poetic. Vorbînd în negativ („amîni poezia / de cîntare / de cîntare / de cîntare / face o plecătușă și se retrage spumîndu-vă tuturor / bură seara / poetul își întemeiază, de fapt, demersul poetic. Nu rarori apar imagini care conturează efortul scrierii, spațiul creației, dificultatea de a afla „sensul în care se cerează poezia”.

Alteori, simbolurile sugerează diluția, o intrare în abisuri tangente cu un țărîm al Hadesului (Plîns, Cristal, Cel ce cîstește stele, Trezîți de cîini, Ora cealaltul). Deschiderea se fac, mai frecvent, sub regimul norului și al etății. În asemenea proiectii filosofice cuvîntul e ușor puteau fi evitate și care nu-î servește poezie — în majoritatea textelor se simte vibrația poetică. Sînt dese poezii despre poezie, un mod mai frecvent utilizat la tinerii poeți de a motiva rațiunea textului poetic. Vorbînd în negativ („amîni poezia / de cîntare / de cîntare / de cîntare / face o plecătușă și se retrage spumîndu-vă tuturor / bură seara / poetul își întemeiază, de fapt, demersul poetic. Nu rarori apar imagini care conturează efortul scrierii, spațiul creației, dificultatea de a afla „sensul în care se cerează poezia”.

Alexandru Ruja

Casa din vilcea

Pe-o vreme de vreme (uitată de cronici) a trecut pe-aci Manole Manea.	Nu-î chema pe el (domn stăpin pe cer), chema pe Manole, meșterul Manole.
Venea venea cu meșterii mari să-ți faci zid dumnezeule tare	Și-î pomene ca pe-o blîndă stea
(Îi cer pentru el îndurare).	Și-î zicea mereu soțiorul meu :
Venea venea cu meșterii mari să-ți faci zid ca un Baiazid / scară pin-lă ceru să se urce lelu	Că tu m-ai zidit și m-ai părăsit eu nu te blestem (nu te, nici nu gem).
Și i-au înălțat zid pe înnoptat	M-ai făcut o piatră la stilp și la poartă.
Dar nu s-o urcat drept pe metereze unde să viseze.	Aici va zăcea piatra mea și-a ta o sută de ani o mie de ani.
De jos auzea cum din zid venea glasul stîns al Anei vocea neprihaniei.	Piatra mea și-a ta — Casa din vilcea.

Cronică apocrifă

„Am luat lucrul de la temelie ștergînd cu palma brumele, stropii de rouă...”	(calfe și zidiri), oală cu soarele în clorofilă.
Trezită ca din somn, casa nouă prinde puteri. Se mlădie.	Se face auz și privire. E sunet și zvon. E prestiviere.
Singură intră pe ușa primei zile odată cu noi, meșterii mari	Trecem în ea atom cu atom adormind pe vatră.
	Casa ne scrie sufletele-n piatră.

Rugă în zori

Mai lasă-mă o zi sau două pînă afară tună și ploaie.	cheie nedreaptă.
De ieri tot zidesc, mă zidesc în raiul meu pămîntesc.	N-am pus pe vîrfuri cununa, sub stele, sub lună, nici schelele nu le-am retras a bun rămas.
Treci paharul, ispitit, zate grabit — dă-te-n pustiu și m-asteaptă,	Mai am de aruncat pe casă ultimul vîl de mireasă.

Sus

De nopți și zile ca o inger sus — ochiul nu vede decît zei și astre. Cei slabi visează și cad în hăuri, într-o ele, nu-s.	și palmele te dor, dar crește-n mină a Celuilalt care amîni clipa căderii, șterge lacrima și norul. De jos se-nalță-n murmure izvorul.
Tu vei mă sta o săptămînă cu aripi noi crescute-n omoplat. Pe schele zarea s-a înnegurat	Cu lacrimi mari de piatră în firidă Ana visează înc-o piramidă.

Coborirea

I Singur pe-acoperiș ca o stea albă, tirzie.	firidă. Cineva iese și-nîntide brațele.
Zeul țî-a adus ofranda lui — fulger piezic.	II Parcă visezi, larba se-adună sub tine. Pașii sînt cunoscuți și-ți vine mă dar miinle, lucurile, pîmîntul, toate mă dor.
(Fumegă pîrul femeii, fumegă vîpaie neagră pînă la ceruri).	(Îți spăi rînille la izvor, apoi te urc în firidă. Patul e gata și cîna e caldă spuse Ana, o esmeraldă, zina bună a locului).

În zid se deschide-o mări ?	miinii, să apere locul de lotrii).
Cîinele alb Instelat ca un hămăle la umbre în așteptarea stăpînului.	Adulmecă zarea. Cade pe-ntînderi înția brumă și-o trimite-napoi în galaxia frigului.
Cîinele alb păzește ordinea lumii.	Latră la Manole cîinele alb, latră după Ana, latră, latră, pînă intră zeii în piatră.
Ochiul dor-de-atita privire spre răsărit unde-a plecat el, minunea pămîntului.	lingă o ierugă. Mai apoi o fîntînă spălătă cu apă curată.
(Avea braț puternic și l-a lăsat aici în prelungirea	Cine să știe totul ? Vine vremea cu-notul. Cronicile se șterg și ele ca niște vise rebele. de rugă (Din ciclul „Aedificabo”)

Cîinele alb

Oare unde pierit meșterii mari ? Nimeni nu știe anume.	Mai apoi o fîntînă spălătă cu apă curată.
Pe Manole l-a-nghitit o lume, pe cîlîții legendele-n spume.	Cine să știe totul ? Vine vremea cu-notul. Cronicile se șterg și ele ca niște vise rebele. de rugă (Din ciclul „Aedificabo”)

Oare unde

Oare unde-o pierit meșterii mari ? Nimeni nu știe anume.	Mai apoi o fîntînă spălătă cu apă curată.
Pe Manole l-a-nghitit o lume, pe cîlîții legendele-n spume.	Cine să știe totul ? Vine vremea cu-notul. Cronicile se șterg și ele ca niște vise rebele. de rugă (Din ciclul „Aedificabo”)

Meditație și implicare

O poezie de un baroc intimist, („Bate vîntul, frunza cade / Vestejită de pe ram, / Nourii se-ntînd pe ceruri / Ploaia-ncet lovește-n geam”) scrie Sferian Vicol în primele sale două volume de poezie, autor debutînd în 1976 cu o plachetă, „Harzele grîului”, ce cîntă doamna. În **Ed. „Dacia”** (1980), o eminescianitate ireducibilă (A. Silvestru) a putut fi identificată aici — dar ea nu exprimă un epigonism de formă,

intimistă, cu comparații alunecoase, oarecum forțate — „Țărîni urcă dealul / Precum furnicile o lamă de secură” — procedee ce dau versului un abur de ostentație și pretiozitate, cîteodată chiar senzația unei încercări de hermetism țirziu incendiat de o suavițate idilică, imăgînată.

O schimbare vădită, în sensul unui dramatism sublimat al sentimentelor se produce în „Edena”, cea de a treia carte a lui Sferian Vicol, care ne se pare a fi și cea mai bună. Deși cele mai multe dintre anterioarele motive revin, acestea, dimpreună cu altele noi, se observă o citadinizare parcă fără bucurie, vezi și acei pași pe caldarîm din „Corabia seminte”, a ruralului asediat, aflat într-o apărare fără sorți de izbîndă — dau cu claritate sensul unei viziuni ce se leapădă de pacifismul în exces, idelle sînt mai primărite, spiritul agresat are zguduri delictuoase și neastepate, confesiunea trece ferm de la nostalgia la o anxietate umană, obiectivă, perna sufocantă din primele două cărți nu mai ascunde aici sentimentalismul fragil ci un fel de cruzime catifelată, ambiguă, greu de ținut în zăgăzuri. Lîngă vechile stări nostalgice sînt aduse acum imagini mai realist-culturoase care sînt însă străbătute de o aceeași poezie cu pluri aburoase, incerte, deplasarea fiind, totuși, spre un concret posibil în care se simte vîntul grăbit, rece al acestui apropiat sfîrșit de secol: „Copiii alinați în știri ca niște soldați / Copiii visează teribilul văz cu soldați / / Lîngă piramidă cu sticle aburînd a lapte, / Țărînul bătrîn locuind în casa băiatului / În arcuitele cvartaluri, / Umbliind cu noaptea-n cap printre toboșe-roane / Și țări de gunoie (pentru ce, numai ei și ste) / / Au văzut a doua minune : / Pînă de măr, alb ca o mireasă, / Plutea într-un nor de fum și negru și diform, / Apoi, norul se subție ca un sarpe și-l încolăci / Și-ncet, încet l-acoperi o mie de guri / Încit varul casei — cămasă murdărie / Zăru ce mă proaspătă zăpădită / Căzută în zori” (**Edena**). Iată și finalul poemului **Învățăturii în casa bătrînului orb**, un text mai lung ce se constituie într-un excelent poem al trecerii, al meditației tragice asupra vieții, a singelui, a bucuriei și a morții: „Lumina mea demult o fi singe / În singele vulturului care mi-a ciugulit / Ochiul, în dimineața cînd însciam / Planetele în cerc pe țărîm înclinat / De-atunci, ca o dulce renunțare”. Evoluția, în direcția sublimării imagistice, este evidentă; dar poetul rămîne la apartenența inițială, aceea a unei poezii a cîmpiei, euforice.

Adrian Dafir

coman șova

Moment

Meri timpuriu rodeau în vorba to
Albastru de deasupra se rupea-n nisori
Un vis abia rostit se destrăma
Și tu plecai, plecai cu pași ușori

În brazde busuiocul creștea amoroșind
Să fii, să fii, să fim în nefind.

Și această zi

M-a absorbit și această zi de 17
precum m-a absorbit
o altă vîrstă
Peste noapte,
Acum stau confortabil
Ca într-un șarpe boa
și plin de curiozitate
Aștept
să văd
ce se întîmplă.

Mireasmă

lubita mea de vorbă bună
lubita mea de timp tîrziu
lubita mea de împeună
De-albastru și de castaniu

Mireasmă pură busuiocul
Mirosoasă a busuioc
Îmbrățișarea și norocul
Mireasmă-a pururea noroc

Vom fi și iar vom fi și iar
Dar uită vremea ce trece
Destramă miezul meu amar
În vina de-a fi eu și tu

marta b̄rbulescu

Mă aclamau brîndușele și ulmii...

Visez la timpul cînd pe umeri cruzi
Mă săruta un cer aprins de vară
Și-un suflet de copîl mă locuia
Cum cîntecul ascuns într-o vîoaară.

Un deal de crini spre culme mă-mbia
Eram și eu un crin l' Făr' de prihană.
Nici Solomon în măreția sa
Nu mă-ntrecea în strălucirea-mi vană.

Insufleteam tăcerea dintre culmi,
Cînd alergam cum ciuta spre izvoare;
Mă aclamau brîndușele și ulmii
Îmi așterneau lumină la picioare.

De mine-nstrăinată astăzi sint
Pierită-i căprioara-n aspru vînt l'

Cînd iarba doarme...

Cînd iarba doarme
și-n pădurea de brazi
păsările-și spală vocea
singur mesteacănul luminoasă
în spațiu
și nu pot să mă desprind...

La vîlă, tînerii au adormit
cu lumina aprinsă
după trecerea ultimului autobuz.

teatru

Spectacol cu Tepeș

a frela feabă e ca un fel de voltă și din dureroasă reînnoire la matcă și din fericire nu divulgă doar eticheta unei originalități, un fetiș între atitea fetișuri contemporane, ci vocația unei personalități lirice extraordinare de lucide, hotărîte să se arunce în viață, mai goală decît Adam, la izvoarea din rai. Conștientizat de datele proprii biografice, dură și exemplară, ca a oricărui fiu de țaran, canonic de lume, cum spune într-o scînteiere de geniu Păvan, pe cînd era mic mic deit căciula lui tîtine-său, Soreșcu dezvoltă încă de la debutul său liric o lume prevăzută de formule, fiindcă vîsta depășește formulele, iar sufletul, suferință a poeziei, se conduce după alte canoane. Debutul în poezie anunță și pe acela din teatru, întîrzieră lui fiind, mai degrabă, beneficiu în destinul de scriitor total pe care Soreșcu l-a parcurs învingînd o morală și scăpînd de prizonieratul propriei modalități de a intra și de a rămîne în istorie. Pe de o parte o Tară, statornică în datele ei efective și afective, pentru că o Tară este o structură civilizatoare compatibilă cu durabilitatea și un imperiu, aflat în enormă expansiune și în zăngănitul copios al armelor. Capcana odată întinsă, Soreșcu o înscrie doar aparent și paradoxal într-un pact faustic cu Diavolul, fiindcă capcana nu ar fi frumoasă și eficientă,

Te cheamă tot te cheamă toate
Te cheamă faptul de-a te ști
În clipa mea pe inserate
Lumină-n suntem și-n o fi

Văd pasul tău făcînd cărare
Și vorba ta sfîrșit curat
Sînt numai dor de dor ce doare
Cum doare dorul neuitat.

Poem

Dacă tu trimiți asupra mea gîndul tău
Și mă găsești
Și dacă înveți această știință de a mă găsi
Poți zice că mă ații și sînt al tău.
Să știți că adînc în mine sînt tot eu
Mai jos de mine sînt tot eu
Pentru a-ți vedea tălpile alergînd.
Iarna e haina mea de blană
pe care o împărțim
Ploile sînt singele meu liber
lar cînd sînt lumină
Cu fiecare rază vin să te cuprînd.

În umbra cuvîntului noi

Pe mine cel adevărat de nimeni cunoscut
Caută-l.
Fără reazem sînt dacă nu mă găsești
Sînt în aripa muntelui de gheață
Sînt în umbra cuvîntului noi
de toate zilele roșit
Și în toate viețile știut
Nu mă cunosc dacă nu mă cunoști
Poate se va întîmpla să se întîmple
Întîmplarea cu noi
Dar trebuie să fim acolo.

Ca să se știe

Cînd văd și vreau să văd și-mi place să văd
Cînd aud și vreau să aud și umbliu să aud
Cînd ating și vreau să ating și doresc să ating

Cînd mîncîc cu infometare
Cînd dorm adînc fără vise
și respir, respir greu, respir, tot respir
Sau cînd apuc cu amîndouă miinile și țîn bine
Nu eu sînt acela.

Locul

Cine vrea să mă știe de mine
N-are decît
Să mă caute în cei
Să mă caute în cele
Cu teji și al mei
Cu toate ale mele.

Tănuț de suflet
iscodesc printre ferestre
somniai lor de fluturi
opîrindu-mă de moarte.

Cărăbuși în sfera lumii

Hărămălia vrăbiilor
în sălciea riului
liber și revărsat.

Primii muguri în palme
îmi salută
revenirea.

Aburește muntele
cu un cal de curse
după competiție...

Iarba a făcut
ochi.

Rataleții, copiii
calini,
capricioși,
sălbatici,
transformîndu-se-ntr-un fluviu
puleric, impetuos,
iau cu ei
tot ce le stă-n cale —
cărăbuși în sfera lumii l...

Eu mărturie mării i-am luat...

Eu mărturie mării i-am luat
Dar pe credința ei n-am pus temelii
Cînd peste glezne valul inspumat
M-a ispitit sărutului de miel.

În vise de copii am locuit
În soare căutîndu-mă ca oarbă
Cum prin deșert își află-un eremit
Izvor din care sufletu-i să soarbă.

Purtat' de gînd m-acopăr de osîndă
lar anii n-am trăit cum se cuvine
Ca șarpele-n tufiș mi-am stat la pîndă
Norocul a fugit mereu de mine.

lubirea-n flăcări n-am știut a-lege
Din ce-am avut nimic n-a fost întreg.

VIRA ANCORA

forțată intensă anima străzile orașului. Oamenii, cu sacosele încărcate, a-

lertau de colo colo ignorînd imbulzeala. Imbulzeala era peste tot, chiar și la toneta cu dulciuri și răcoritoare de la intrarea parcului. Peste parce se revărsau calde, liniștitoare, acordurile Dunării Albastre. Un bătrîn, cu pardesiul încheiat pînă la ultimul nasture, îndesîndu-și pălăria pe cap, se uita către turnul primăriei. Cioplotul ceasului din turn bălăntea de cîteva ori în sus și în jos, Marian Drumeș încerca să-și numere bătăile. „Trei... sau numai două? Toată noaptea fusese de serviciu la navă. În zori, cînd îi venise schimbul, plecase grăbit acasă — stătea într-o garsonieră undeva între parcul și Primărie — și se întinse pe canapea să se odihnească. „Doa, trei? — ar fi vrut să se ridice și să meargă la muncă, prin oras, dar pleoapele îi căzură iarăși grele. Deschise și închise de cîteva ori ochii. Nu reușea să-și dea seama ce anume îl trezise. Se ridică și se apropie de fereastră. De la fereastră văzu parcul, teul, banca... „De ce lovești copacul?” întrebă el atunci, dînd cu ochii de fata care, lovînd cu bulgării în crengile teului, îi scuturase zăpada în cap. „Da' nu-l lovești, răspunse ea încurcată, mi-a venit așa... nu știu... nu din răutate... așa... Dumneata n-ai dat niciodată cu bulgării în capul tău?” „Poate. Adică, sigur. De fapt nici nu știu ce mi-a venit. Probabil zăpada căzută de pe crengi. Oricum să știți că și copacii... Uite...”

Dunărea își mina liniștită apele către Est. În zare abia se deslășeau crestele munților Măcinii. Dincolo de ei era satul lui, părintii... Lău telefonul și formă numărul centralului. „Astea nu răspund niciodată”. Își spuse intrat parcul în criză de timp.

— Alo, alo... bună ziua! Alo! Da, o comandă. Da. O comandă cu Pietroasele. Da, Pietroasele. Drumeș Dumitru...

În biroul gol disperecerul de serviciu. Vinzoleanu, își aprinsese o țigară. Sorbea cu zgomot cafeaua fierbinte, trăgea cu voluptate din țigară eliberînd fumul puțin cîte puțin, în cercuri care se roteau în jurul capului său. Vinzoleanu desrămîndu-se aproape de tavă. Alături era sedinta de comandament la care participau toți șefii și deci el putea face ce-i trecea prin cap pînă în momentul cînd se va auzi usa. Zimbea la gîndul că nu trebuia să fie acolo, printre colegi, să-și noteze din cînd în cînd și o cifră printre desene caricatone. Să se gîndească ațire, să i se închidă ochii de somn. Nu-i plăceau ședințele. Dincolo se auzea agitație, zgomot de scaune.

Nu mai încapă nici un fel de discuție! Substituția navei Brașov la încărcare este singura soluție, se auzea glasul șefului. Vinzoleanu parcă-i vedea pe colegii în picioare, adunați în jurul șefului, notînd cu sigr. Acum, sigur, nu se mai ascundeau ca în timpul ședinței unul în spatele altuia, pentru că acum îl vedea șeful. Și șeful probabil gestuiau mîșcînd de atenția și sirgînța lor. „Ti se face lehamite de tot circuitul asta ieftin în care fiecare își joacă scenariul”. Furat de gînduri, Vinzoleanu nu văzuse cînd s-a deschis usa și a intrat șeful. În urma lui au intrat o mulțime de oameni.

Mai stînga dracului țigara aia, se răpîi geul. Vinzoleanu rămase cu mina în aer după ce țigara descrisese un arc de cerc în drumul către gură. Era revoltat că șeful îl vorbește în felul acesta, era puțin fistic de faptul că i se făcuse observatie, dar cel mai mult îl părea rău că trebuia să sîngă țigara căpătîină cu atita greutate cînd mai avea mai bine de jumătate.

Vinzoleanu, pînă diseară îl vreau în dană. Transmiți și celorlalți să i se rezolve toate problemele. Dacă nu pleacă în trei zile, răspunzi cu capul!

Singur acasă, Cătușescu, se plimba nervos dînt-o parte în alta a camerei încercînd fără succes să liniștească copilul care plîngea de mai bine de jumătate de oră.

— Da, termină odată!.. hai, hai, tac!.. Își îndulci vocea apropiindu-se și luînd copilul în brațe. Încecea să-i atragă atenția zornînd o jucărie... „Ce să-ți dea tătucu? Întrebă înlocuind jucăria cu sticla cu lapte. Îi indesa biberonul în gură dar copilul dădea din cap, făcîndu-se numai lapte, și plîngînd și mai tare. Ce îi-o face mămă-ta? Cu copilul în brațe se duse la bucătărie și luă o țigară din pachetul care zăcea pe masă printre cîntile, paharele, farfuriile și crăcițele cu lapte, ceal, nu fiert amestecat cu brînză. Se uită după un chibrit. Rupte țigara nervos și o

— Singur acasă, Cătușescu, se plimba nervos dînt-o parte în alta a camerei încercînd fără succes să liniștească copilul care plîngea de mai bine de jumătate de oră.

— Da, termină odată!.. hai, hai, tac!.. Își îndulci vocea apropiindu-se și luînd copilul în brațe. Încecea să-i atragă atenția zornînd o jucărie... „Ce să-ți dea tătucu? Întrebă înlocuind jucăria cu sticla cu lapte. Îi indesa biberonul în gură dar copilul dădea din cap, făcîndu-se numai lapte, și plîngînd și mai tare. Ce îi-o face mămă-ta? Cu copilul în brațe se duse la bucătărie și luă o țigară din pachetul care zăcea pe masă printre cîntile, paharele, farfuriile și crăcițele cu lapte, ceal, nu fiert amestecat cu brînză. Se uită după un chibrit. Rupte țigara nervos și o

aruncă la cos. Pleacă iar în dormitor legînd copilul.

constantin costache

aruncă la cos. Pleacă iar în dormitor legînd copilul.

Nava părea pustie. Bigle rămase în bătaie erau parca niște brațe întinse lateral într-un inspir prelungit odihnit, după un efort supraomnesc. Descărcarea luate sfîrșit. Cei cîțiva oameni din tura de serviciu și nu numai ei gustau din plin liniștea de acum, după săptămîna de coșmar cîl durase descărcarea și cînd trebuiseră să fie mereu pe fugă între casă și vapor, cînd dormiseră pe sponci, cînd... „Bine că s-a terminat! Altfel cred că Ioana dădea divort”. Își spuse Vasile Mindra, ofiterul de gardă. Zimbea amintindu-și cum se supăra ea ori de cite ori trebuise să plece la tură. „Nu-i de ajuns cît sîntei plecați? Măcar acum ar trebui să vă lase în pace. Eu așa văd lucrurile. Pleci ațtea luni de acasă, cînd vii să stai măcar cîteva săptămîni fără nici o grijă?... „Cine să mai știe cum ar...”

— Cluj, Cluj. Secția, se auzea din comandă. Vasile Mindra sări, urcă în fugă treptele și luă grăbit receptorul radiotelefonului.

— Cluj, Cluj, Secția. Spuneți dacă aveți mășina gata de manevră?

— Nu, răspuse Mindra. N-am primit nici un fel de instrucțiuni în acest sens.

— Primii acum. Începu tăios cel de la capătul celălalt. Cîl de repede se poate faceți mășina gata? Mergeti în dana 42 pentru încărcare chereștea Maroc. Vă rog să notați că sîntei la urgențe și să-mi spuneți cu cine am vorbit.

— Ofiterul de cart Vasile Mindra.

— Vă mulțumesc. Serviciu! ușor!

— La fel, spuse Mindra și puse receptorul în furcă cu reținere. A și fi trebuit să-i spună că au de făcut reparații, aprovizionare, că nu este la bord comandantul, că el e sătul pînă-n gît... „Ce rost ar avea? Asta-i nevinovat. El n-a făcut decît să transmită un ordin. Important e să vedem pe unde scoatem noi cămasa. Cum îl anunțăm pe comandant, pe celălalt”. Mășina era gata în 4 ore. Dacă trimitea pe cineva care se mișca

Natalia Tofan: „Pe Valea Bistriței”

Mircea Tofan: „Pe malul lacului” (Din expoziția de la Galeria Municipală)

repede puteau să ajungă marea majoritate la manevră. Îl văzu pe punte pe Zaharia. Mergea cu pasi mari de parcă ar fi vrut să măsoare distanța de la prova la pupa. — „La ce s-o fi gîndit? Parcă spunea că are o problemă, că ar vrea să-i dau voie să plece mai devreme... Da' ce, există om fără probleme? Pe cine dracu' să trimiți? El este singurul care ar face treaba asta cum trebuie. Oricum trebuia să fie la manevră și cum cu manevra avea să se întîrzie destul... Să vezi că iar se supără Ioana. Cine m-ă o fi pus să iau bilete la teatru? O să stea îmbrăcată să mă aștepte, o să se supere, poate chiar o să se ducă singură...”

Circuma aceea de cartier devenise necăpătoare. Era ora cînd țesise schimbul unu de la serviciu. La mese nu mai era loc. Cîțiva stăteau în picioare, sprînjiiți de pereti, cu paharele în mînă. Toți vorbeau, gestuiau, rîdeau, injurau unindu-se într-un murmur haotic care zbea urechea noului soț așezînd unu val de marea — țărmlu.

Într-un colț, pe acea închipire de scenă de cel mult patru metri pătrați, se produceau artiștii, cei trei lăutari tucilici. Unul gras, cu auză revărsată peste vîoaară alinaoasă, cu ochii pe jumătate închisi, puțin aplecat pe o parte, se mișca de parcă ar fi fost o babă care și-a luat capul în mînă și se vaite. Altul, inalt, sasiu, cu pantalonii prea scurți de l se vedeau pantofii, ciopriți și o parte din gamă, lîntinea cu patos burduful cîrpit cu leoplat și cu o acordeon vechi. Pe cutia în care la sfîrșit își puneae obicei acordeonul înainte să plece acasă avea un pahar mare în care amesteca toate bătăurile pe care le primea de la clienți. Cel de al treilea — pîrpiriu, vesnic fără stare, părea cel mai pătruns de muzică. Bătea într-o cutie de băut năduf și-i scutura capul de improsca cu transpirație pe cel de la primele mese. Cu mincieli sufletele părea că este oricînd zata să se la hără. Era tînr, cu sînge clocotind în vene și numai toba știa ete îndemna din cauza asta. Cel cu vioara, mai bătrîn decît toți, cînta, cu o voce dogită, gurală, lînzînd cuvintele ca Romica Puceanu: „Tănțo, cail mei să moară. / De nu te-oi fura deseară...”

De la una din mese, un ins desirat, cu barba negriță, cu părul căzu pe frunte, se ridică cu greu întîndu-se de ce apucă și se îndreptă către scenă împleticindu-se. Scupî zdrăvan pe o hirtie de o sută pe care o scosesse mototolită din buzunar și i-o lipi pe frunte violonistului. Ză, mincați-ăș ochii, ză, că n-am mai așcutat de mult una de inimă albastră! Se aplecă și-i pupă zgomotos pe obrazul buhăit în timp ce lăutarul lua suta și o băga în buzunar.

— Ce știți voi, mă, ce înseamnă să fi plecat cu lumile, să-ți suiere vîntul pe la urechi și să te spele valul pe picioare? Nimic. Toți stăți acasă lîngă fusta nevastă și vă plîngeți. Ză, mă, ză, se înfioră el către lăutar bătușă, în timp ce pasul sirbei pe care acesta tocmai o începuse. Cîrînd însă se lăsă păgubus cu un gest de lehamite. Pe la mese unii-l aplaudau, alții strigau la el să lase artiștii în pace, alții își vedeau de treburile lor fără să-l ia în seamă.

— Femeia? reuă el monologuî. Întîzînd paharul către sală ca și cum ar fi toastat. Femeia-i dracu! S-a dus? La revedere și n-am cuvinte l S-o creadă ea c-o mai primesc înapoi! Ză, mă, ză!... Cel cu vioara rîdea la fel cum rîdeau și alții. De cite ori îl îndemna desiratul se trăgea mai aproape de urechea lui să-i scrie cîteva note pînă încerca alt monolog.

— Proastă că doar n-am atîns-o nici c-un deget, nu i-am spus nici dă-te mai încolo. Ce nu i-o fi convenit? Lacrimile începură să-i curgă pe obraz. Lăutarul tăcuse. Toată sala amuțise. Desiratul începu un dans drăcesc... Ză, ză!

— Alo, aveți Pietroasele. Alo! Vorbii!... — Alo, alo! — Da, Vorbii? O clipă... Pietroasele?... Alo!... — Alo, alo! — Alo, băiete, tu est? — Da, tată, ce-i pe acasă? — E bine. Da' tu ce ai de gînd, cînd vii? — Acum, tată. Uite-acum urc în mașină și vin. N-o să pot sta prea mult, da... — Ce s-a mai întîmplat? Că doar n-o trebui să pleci iar? Vezi, ai grijă pe drum. Alo! — Da, tată, te aud.

— Mă Marine, dacă tot vii cu mașina vezi și la soră-ta dacă a umplut butelia aia, că mamă-ta spune c-o să-i trebuiască la... — Alo, alo, nu te mai aud, alo!... — Vorbii? — Alo, nu se mai aude nimic. Marian aștepta cîteva clipe cu receptorul la ureche. Se auzau pîrpiriul, cîteva troznituri și apoi tonul. La dracu și cu telefoanele astea!

Cu pumnul plin de fise Zaharia se îndreptă către cabina telefonică. Se ciocni cu un ins și toate fisele se împrăștiară pe jos.

— Bă, ești chior, sărți el enervat, dar se stăpîni încercînd să o dea pe glumă. A, da, ești chior de beat. Abia atînci îl recunoscu pe Ilie Sorocscu. Făcu ochii mari de mire căci nu-l văzuse niciodată așa și-l apucă de mînă. Ce faci,

dinare de asanare socială și morală a domniotului ei, într-o epocă de erodare și de prăbușire vertiginosă a valorilor umane. Inventînd țeapa, Vlad știe că îmbrățișează martirul deliberat, dar nici pe departe nu-i vorba de o răzvrătire luciferică, ci de o luciditate mistuitoare, care arde și îl arde, e o disperată punere de acord cu el și cu lumea, dar grabă arde punțile, destinul lui compunîndu-se doar sub semnul intenției, care prin încărcătura umană devine Act de o coplesitoare voință umană.

Prins, ca și eroul, în demersul destinului tragic deliberat, este posibil ca pe cea de a treia leonă să urce și Poetul. Gestul supremului sacrificiu de sine transfigurează țeapa într-o lmență și ealmă Coloană a Reconștinței. Rarorul în literatura noastră se dezvoltă un asemenea moment de o asemenea înțelegere tragică a destinului nostru istoric.

Socetăonii craiovean, în lectura lui Mircea Corneisteanu, pleacă de la realitatea înedită și posibilă oferită de scriitura soreșciană. Aldoma cu acela de la ministru Bogdana, fresca abia sugerează uzată de timpul istoric, dacă imaginea sfinților sau muritorilor este pe drumul ce duce spre Rai sau spre Iad... Această voință confuzie poartă semnătura Danei Lazanu și e un cistig în crearea atmosferic de spectacol, ca și actual inspirat și mina sigură în deseneare și crearea costumelor purtînd o altă remarcabilă semnătură: Stefania Cosean. Pustăria muzicală îl aparține tot lui Mircea Corneisteanu. Sobră, discretă, cu grîlă de a se salva o posibilă alunecare în naturism sonic.

Cheia de boltă a spectacolului o constituie rețeaua actoricească de prim rang. Romnul și Turcul curios, Soreșcu refuză chiar ideea că această intruziune pe pămînt românesc să fie

sută la sută turcească. Turcul fiind, de fapt, un pul de roman, dus în captivitate și silit să se turcească. Este singurul sentimentalism pe care, și-l permite Soreșcu în scriitură), ca personaj simbol, sint încredințate lui Ion Colan și Rîm-mus Mărgineanu, doi actori care fac, pe lîngă un efort fizic dezarmant, și două compoziții actoricești pe cit de seducătoare ca forță de expresie, pe atît de sigure ca permanențe de rezonanță filosofică ale spectacolului. Ilie Gheorghiu (Papuc), într-un rol care îi vine peste mînă și obișnuință, dă notă distinctă talentului său puternic, exploziv, condus de o scăpărtoare

re și stenică inteligentă scenică. De altfel, Mircea Corneisteanu distribuie cu mînă sigură, dar cu zgîrcirea efectului scontat, aproape toate piesele de rezistență ale Naționalului craiovean, fie că este vorba de un registru de amplitudine sau de mică întîndere. Așa se face că în roluri aproape episodice, dar cu mare propensiv în scriitură, sînt distribuiți Valer Delakează, Valeriu Dogaru, Emil Boroghina, Iosefina Stoiă, Rodica Radu, Smaranda Olteanu, Emil Bozdogescu, Lucian Albanescu, Tamara Popescu, Valentin Mihail (memorabilă prezenta scenică a acestor actor care se mișcă cu uluitoare desînzvîtură în roluri atît de diferite) și Theodor Mărinescu (Pictorul), un real cistig pentru trupa craioveană.

Am lăsat un spațiu de final pentru Tudor Gheorghie, căruia îi revine dificila misiune de a fi în spectacol Vlad Dracul. Personală complet dezent, care se solicită o omni-prezență dusă pînă la pragurile insomniei. Actorul dispune însă, în compoziția rolului, de două dimensiuni, aceea de a se implica în rol, și încă cu personalitatea-i cunoscută, dar și impunîndu-se dea delatare care singularizează și tonifică personajul, reînfrîndu-i datele, amplificîndu-le în datele credibilității. Tudor Gheorghie face din Vlad Dracul un personaj viu, teribil, în înfîșimile și căderile lui, iar în scena Apoteozei, actorul este dincolo de ceea ce se poate presupune că poate atinge sufletul omeneș.

Minică este, indiscutabil, un alter-ego al lui Sorocscu. Mergînd în timp, dinspre începuturi spre încoace, el caută ca și Sorocscu, care merge în istorie dinspre noi înspre acolo, momentul fericit cînd poate să își scoată urmasul în lume. Se pare că între cei doi există o înțelegere pe care nici unul, nici altul, nu o divulgă. Oricum, Nae Gh. Mazilu face din Minică un cioban care, în peregrinările lui duce cu el o limbă și o Tară.

Sub bagheta cu scăpărări de lasor a lui Mircea Corneisteanu, Naționalul craiovean ne oferă un Sorocscu care este într-un dialog piezios și singur de du-te-vino și de cistig cu Diavolul.

Irimia Gotu

pavel peres

Văzduhul se-adinește-nre trofee din cind o detunătură la poligonul de tragere ca la banchet cheia de boltă e-n cătarea sură.

Povestea milenului rîvnită pătrunde în toate spațiile pentru-adunare ulito-nfrunzeste în civilizații și soarele respiră-n felinare.

Alegere

Astfel crescînd, luminînd, ne petrecem mesul albastru de întors și de dus harul stîclind pe sub zarea topită e doar forma sublimă la plus în fiinta de foc luciată.

Dacă rastul sporește în margini alegerea-i dată pe față, dulcea minuna ce-n purpură suie, lăstarii-auriferi la suprafață cînd de furtună-i vorba și cînd nu e.

E totul pe-necercări, să dai crezare Materiei ce-n tine-și are spicul Pe verticalul sunet dinspre care Să universu-ntrug, dar și nimicul.

Personajul grăbit

Tu sosești ca un anotimp ciudat nu e nici vînd nici iarnă ca și cînd tranziții or înflori dublindu-se lume, lume, ea și-a deschis rochia străzile răsună la atingerea ei lume, lume, pîrul ei ajunge pînă la pămînt, pîrul ei e străin.

Să trăiești lipit de un vis cunoscînd clipicitul luminii după numărul pașilor, să trăiești în esența tiparului invocînd direcțiile limbajului lume, lume, în pîrul ei diamantele sint cutreierate de gîrgărițe.

Privești

De-atita tăcere pîrul ei Se făcuse ploaie torrențială Dar în ochii îi jecua Perechi, perechi, stelele.

Ea o plecat cu uitările Eu nu mai știu unde sint Cerul ne lăsase un lujer Pe care l-au ciugulit vrăbiile.

E-atita tăcere, atita lumină Că se-aud razele atingîndu-se Cîntecul ciocirilei s-a lipit de perete Și mă ține în brațe.

Corabia cu anotimpuri

Stăm singuri, amîndoi, și ni se pare Că stelele pier iute rînd pe rînd Că lingă noi e mare sărbătoare, Dar că mesenii se privesc plîngînd, Stăm ca și cum am aștepta de-o viață Miresmele de-un purpurii mister Trușiți ca-nția lumii dimineață Din care vin cu teii și care pier Și cotropiți de molii prin vîșminte Ne îmbrătam de ani nudaidecî Si-n vîșt cutreier viscol ne cuprînde Prin galerii săpate-n nevăzut. Privighetori se-aud ca-n treiierul hieratic Al spicului, ca de-un vinat complice Căzut sub fumul seilor, apatic, Ospătul vesel gata să ni-l strice. Stăm după-același prag din lemn de lei Ademeniți de dragoste și moarte Bizari stăpîntori ca niște zei Care nu știu ce este mai departe.

De s-ar lua

Mereu atins de marginea duratei Trăiesc un fel de goană-o cugetării, Un suflu vast ce-n glorie se duce Cu verbul fix în aria cîntării.

Atunci se vede-abia, prin cumpătare O dublă respirație-n zărea mută Din ce s-a pus pe masă ca să-mpartă Rămîne doar o stea necunoscută.

La orice oră sint în primul rînd Imaginația-i tranșeu săpat în carne Și mai-nainte parcă-a fost un semn Fosforescent să-nalțe, să răstoarne.

De s-ar lua ori nu tot ar ajunge Lumina înainte și-napoi Și ca-ntr-un cerc de ierburii și orații Ne vom petrece insomnia-doi.

Povestirea

Nu țiu-am mai scris de-atita vreme Singele meu e-același fără ecou M-am mutat definitiv în poeme Numai răsăritul gîndului la tine e nou.

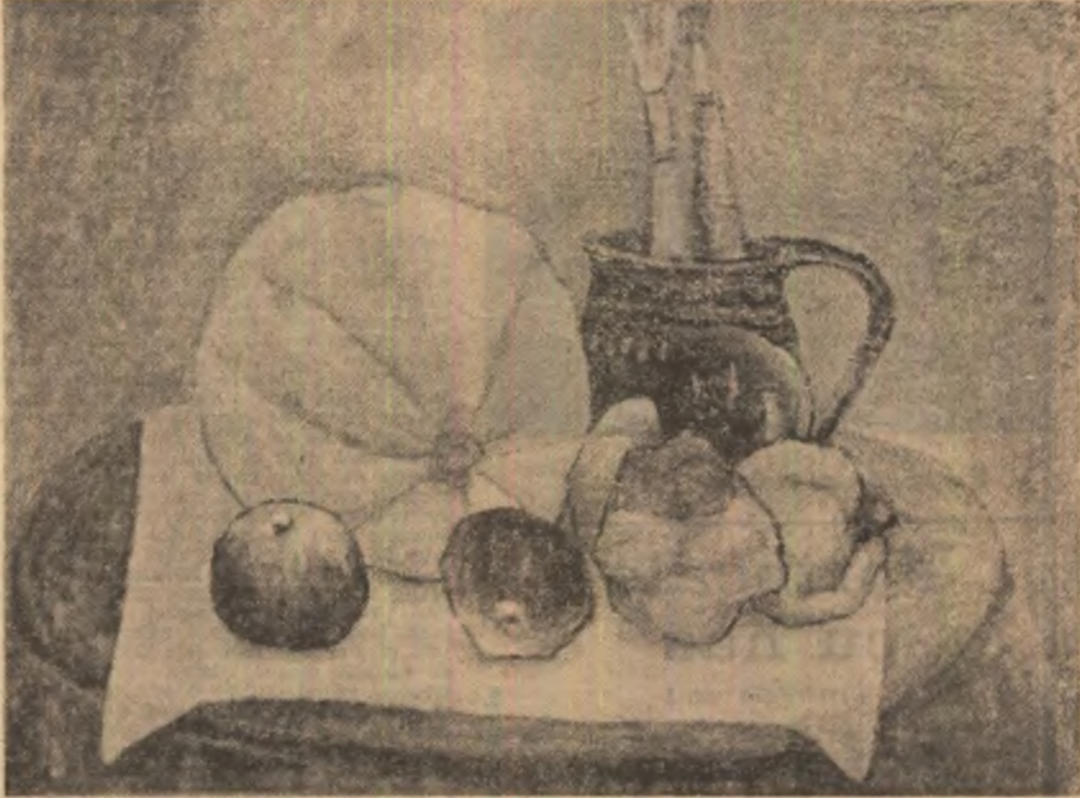
Mă mai doare tăcerea, mă mai lasă În pace fericierea nu vrea să mă trezească De aceea stau așa la masă Într-o desăvîșire împărătească.

Altfel e arozav, locuiesc într-un sunet Și tu încet de inunni mă apropii Lăsîndu-mă-ntr-o lacrimă și tunet Cînd se aprind doar de privire snopii.

Vara pe brațele tale

Țărml spre care merg și merg e atit de departe, atit de aproape aerul s-a ondulat de iluzii pe-un vast cutreier de zare, de ape.

La cea dintîi atingere dimineața suvi este gata să vină dulcele tunet în inchipuirile noastre ascuns, neascuns rinna vîpăii să țînă.

Natalia Tofan : „Natură statică” (Din expoziția de la Galeria Municipală)

nicolae lupu

Cosmică

N-am intins mina la stele Privind am știut depărtarea. Atunci le-am simțit mai aproape Cînd pleoape am tras peste ele.

Ce forță le-oduce la mine Cînd alta le-avirile departe? Cine pe cine înșală, Și cine pe cine desparte?

Răspunsul e doar cum îi steaua lor steaua precum îi răspunsul. Distanțele toate-s în mine Și-n minte se află ascunsul.

Insomnie

Somnul îl cunosc doar prin tine Al meu nu are corp, Nici intunericul. Sullul Lent ori grăbit Semnul trăirii din ceață. Caut mesajul cîrful Că tu n-ai să poți talmăci

Vrededă Smezele fără de mariori Cu-acel nesfîrșit subiect. Nu este treaz, nici de veghe Nu știu nici dacă se naște Stăpînind celor visate Zboruri fără zăgăzuri Ce nu vor nicăieri să declare De unde vin și se duc.

Plecări

Lumi străbat ducînd în palmă O mină de ochi. Imagini trec înăuntrul viselor. Incandescenti cărbunii Priviriilor fără de trup Ard în căsușul palmei. Iar semnele culcate În albe imense cîmpii Alină arsuri.

Pe mal

Privirea și gîndul alegă Acolo unde nu mai e capăt. Valuri le-aduc înapoi, Schimbîndu-le ritmul. În vicinul inimii pleacă Revin în pulsul de apă, Stăpînind uniforme zapoate Cu pas egal de paradă Prizoniere în lanțuri iubite.

Natalia Tofan : „Peisaj”

AMURG

marcel uluitu

priveste de peste deal cu ochii mijii. Intru în tindă sîrînd pragul ca peste un pîrlez. Imediat lingă intrarea în tindă o altă ușă deschisă către un amurg cenușiu ce pare împachetat în trei pereți și pe care ferestrele mici mai mult îl accentuează decît îl destramă. O voce rugoasă, aspră ca un scîrțit de copac prăbușit peste uluetele clătinate noaptea de furtună, repetă invitații. Pe pîntul de scînduri, înalt cit să fie nevoie de scîrțit pentru a te urca pe el, un bătrîn culcat sub o pilotă cenușie. De sub aceasta îi țese minile ca niște bețe cenușii, presărate cu pete cafenii, bete ce se agită imbiator aruncîndu-i pe față pete de un gri mai închis, umbre mișcătoare. Sub mustața scurtă de cîmă, se deschide o cavernă cu intrarea strălucită de o stalactită cenușie și de o stalagmită de aceeași culoare, care, nefirec, nu se opun. Oponența fusese dărimată de vreme. De aici, din caverna aceasta mărginită de buze vinete și gingii nănoțite ies sunetele oboșite, scîrțind de frecarea cu vremea, vocea care ne îmbrăsează și intrăm. Ne-am așezat pe scaune, lingă pat. Curios!

Văd parcă deodată tot interiorul cenușiu ca și cum așezat într-un foloșul rotitor m-aș invirtit cu viteza foarte mare. Pe o bancă așezată lingă peretele opus patului, s-au așezat copiii și soțiile. O tăcere ceremonială, încastrată în acest cenușiu, dau o aer straniu adunării. Poate de aceea golirea încăperii nu se lasă așteptată. Spărgînd tăcerea, copiii au ieșit primii. Apoi mamele pentru a-i supraveghea. Am rămas noi trei. Pereții sint albi cenușii. Scaunele, dizolvîndu-și culorile închise în cenușiu omniprezent, se prelungesc parcă spre mijlocul încăperii. Din unghere se strecoară un amurg lesios. Vocea chinată răzbate pe lingă marginea pilotel, după ce trece pe sub streșina muștărilor rare, surse. De unde o fi apărut în mijlocul odăii, aici sub tavanul acesta răpăușit cu scînduri și grinzi cenușiu-socolatii? O ființă cu fața strîmbă, flîndcă este trasă în sus comisura stîngă a gurii, spre coada ochiului, nu de o cicatrice, ci firească, într-un elan de uniune, ca un nou prototip de față umană propus de natură. Imbrăcată cu o fustă largă, încrețită, de

culoarea amurgului, presărată cu buline cenușiu-deschise. Cere îngăduința să ne omenească. Parcă dansază acolo în millocul încăperii. De afară răzbat, vocele copioilor, cîntăcîș venedemur la joacă...

Mă ridic de pe scaun, mă apropii de pat, mingii miha uscată, spuzită cu pete cenușii, ce tremură negăsindu-și răzgul. În cameră stăruie un iz specific încăperilor unde stau bătrînii.

Îmi lau rămas bun. Mi se răspunde cu o în-sufletire pripită, gîfînd cu o voioșie plină de speranța pe care l-o strecurasem în suflet. Mă îndepărtez mișcîndu-mi brațele ca și cum aș fi împins în lătură cenușul camerei. Ies în curte. Copilul e-au strîns în jurul meu cu brațele pline cu prune și niște mere mici, verzi, cu o codiță subțire, foarte lungă. Se aud ronțălțuri amestecate cu voci cristaline. Îmi trece prin minte că merlele acelea trebuie să mai sîca mult în culbul soarelui pînă să se prefacă în hrană și pentru bătrînii rămas dincolo de geamurile ce căpătășeară tonuri severe de cenușiu închis.

Îi dădusem elan răscolînd pulberoa depusă peste nolanul de anituri vechi de peste optzeci de ani. Revăd pîrul nar cum se înfîlește pe fruntea streșinid fața mică și eocilată. Revăd și ochii, singurii de culoare roșietică, în năvala de cenușiu a camerei, din care țesese ba priviri severe repezite pe sub sprîncenele adunate imperativ, ba raze cenușii greoaie pe care călătorește dorința ce se desprinde cleios de pe buzele ce se mototolesc aspirate parcă de respirația grea.

Coborîm prin bolovanii drumului. Îmi persistă în auz ecoul vocii lui serpuitoare ce-și povestește cu înălmîri și sclderi elanul, care ce părăsise aproape complet ființa-i care tremură, tremură închină de gerul polar al amurgului.

Ne strecurăm printre luminile care încep să împăstreze panta albastru-nchis a dealului care astfel se transformă în copia cerului atit de înalt, epuzit de case-luceferi.

mă, Ilie? Era să mă dal jos. Acesta părea că nu-l aude. El privea cu ochii străini, tulburi, pe jumătate închisi și se bălăbănea în toate părțile. Zaharia îl sprîjni. Revoltat, Ilie îl împinse. — Du-te, mă, dracuți și lasă-mă-n pace! Nu-mi purta de grijă! Nu-mi nevește de grijă ta! Ce te doare pe tine de mine? Zi, mă zi!... De ce-ai plecat... începu el să cînte și se depărtă lovindu-se de trecători. Oamenii întorceau spre ei priviri pline de dezgust. Zaharia le înfrunța privirile cu un sentiment de superioritate. — Într-un tirziu intră în cabina telefonică și formă pe rînd toate numerele pe care le avea pe listă. Comunica scurt ce pe comunicat și forma altul. Cinea asta lingă cabina. Era un tip trecut de 50 de ani, îngrijit imbrăcat. Zaharia îl studia cu coada ochiului prin geamul cabinei. Omul își aprinse o țigară dar nu trase decit de citeva ori și o aruncă. Bătu apoi în usca cabinei și zimbînd forțat arătă către ceasul de la mină. Zaharia ar fi vrut să-l explice că era o urgență, că... dar se mulțumi să ridice un deget, semn că mai avea doar un singur telefon de dat. Tocmal atunci numărul sunat răspuse. La telefon era o femeie cu o voce caldă, prietenoasă. Încercă să-și imagineze cum arăta. Se prezentă, spuse de manevră, de fapt că se-cundul trebuia să fie la navă. — Vă rog să mă scuzați! I se pe el ieșind din cabină către omul care părea din ce în ce mai nervos. — Golani! exclamă acesta și trîni ușa în urma sa...

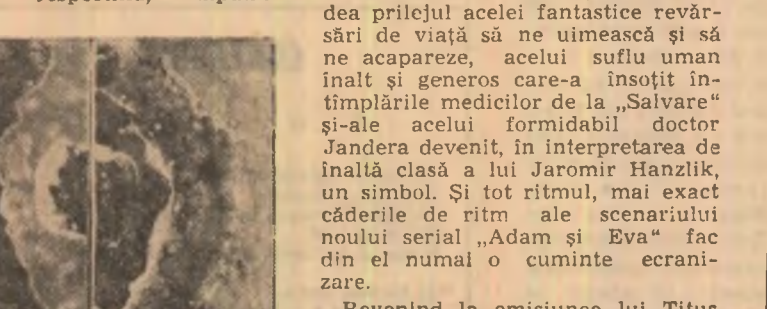
— Da. S-au luat și provizii, și materiale. Reparările care nu s-au făcut au fost tăiate de pe listă. Cel mai rău nu au spus că se pot face cu mijloacele bordului. — În echipaj s-a schimbat cineva? — Nu. Pînă acum nu s-a schimbat nimeni. — Mai bine. Măcar știm cu cine plecăm la drum. — Intors în oraș, Marian se grăbi către casa Sorinei. Simtea nevoia să o vadă, să-i explice de ce nu trecuse în ultima vreme. Ușa însă rămînea închisă. — În cele din urmă scoase din buzunar un petic de hîrtie pe care scrisese „Miine plec în voiaj”, semnă și după ce îl împăturii îl așeză în ușa, cit mai aproape de miner, ca să fie văzut. Apoi plecă mai abătut ca oricînd. Intră în casă, dar casa i se părea neprimitoare și tristă. Tăcerea lucrurilor îl supă. Tei lui haina să lasă iar afară, dar tocmai atunci telefonul sună. Drum, grăbit ca nu cumva sunetul care acum îl părea ca o melodie să înceteze, dărimă un scaun. Dar nu era Sorina.

— Așteptați pe cineva, îl întrebă Vasile apropiindu-se de el. — A... nu... Adică... Nu m-am înfîlțit cu Sorina... I-am lăsat un bilet. Ea m-o fi sunat, dar... eu am plecat de acasă că eram de serviciu, era prezentă... — Îmi pare rău, spuse Vasile jenat. — Ce să mă spunei? Eu le-am promis copioilor de doi ani că-ti duc la munte, iarna, și nu m-ai ajung. Intră în vorbă un motorist mai în vîrstă amestecat printre marinari. — Mă duc să-mi fac debarcarea, spuse Cătușescu îndreptîndu-se către ușă. Cînd deschise dădu cu ochii de Zaharia care voia să intre. Avea fața suptă, obrazul teos ners de citeva zile, ochii încercănăți. Cătușescu văzu bețița neagră de la reverul hainei lui și se trase înapoi, fisticit. Știa cu toții că la sosire avea mama bolnavă.

— Și mai mergi în voiaj? Întrebă Cătușescu. — Trebuie răspuns Zaharia fără să-l privească și intră pe lingă el în caru. Ceilalți păstrau o tăcere respectuoasă. „N-am cum să te ajut, auzea Zaharia vocea inspectorului de personal. N-am de unde să scoț un timonier la ora asta. Ca om te înțeleg, dar... Cătușescu rămăsese în ușa privind în gol. Zaharia se așezase pe un scaun cu capul în mîini. Cinea îi oferi o țigară. O luă și încercă să glumească. — Al ceva cu mine. Gică? Chiar dacă n-am fumat nicodată, pe asta cred că o beau. — Echipajul la posturile de manevră. Vocea secundului îl făcu pe toți să tresară. Se ridicară fără chef și plecară fiecare la locul lui. Marian se uita mereu către chei. Văzu o pereche mergînd pe plajă de mină. Ea se desprinsese, alergă prin nisip, făcu un bulgăre și-l aruncă în direcția lui. El alerga din urma ei, prefăcîndu-se că nu poate privi. — Mola tot, pupa! I se auzi iar în difuzoare vocea secundului. — S-a înțeles. Mola tot, răspuns Vasile Minda, în timp ce marinarii desfășurau voltele parimelor de pe babale. — Prova, mola tot și vira ancora! — S-a înțeles. Mola tot și vira, răspuns Marian abătut. Nava se depărtă de chei. Sorina lansă citeva sunete scurte, ascuțite, care siflăra liniștea dimineții.

radio-tv

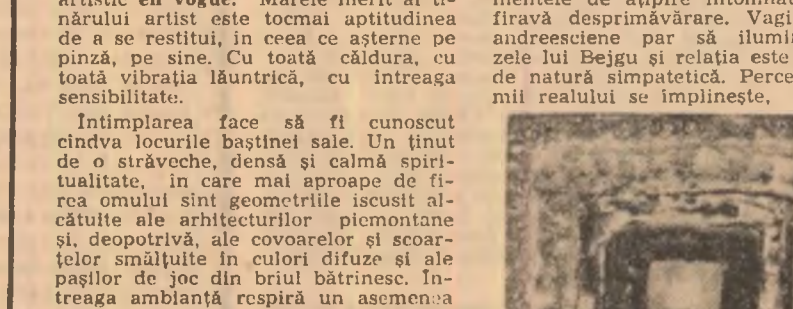
Unora le place ritmul vedește comentatorul Nicolae Mihai pe parcursul „Radioprogramului dimineții” — o emisiune devenită instrument, utilitate concretă pentru foarte mulți dintre noi. La polul opus, o emisiune care se degradează vertiginos devine cea alcătuită „La sugestia dv.” După un start excepțional — emisiuni realmente deosebite, structurate pe o idee, incitante, respectînd, impunin-

Ceramică de Nicolae Gadonschi Cleopatra Lorințiu

plastică

Fără fard Ceea ce se întîmplă astăzi cu pictura lui Marcel Beju este, în sensul preferințelor publice, manifestarea nevoii de autenticitate. Reacție explicabilă într-o lume a agitațiilor superflue și a tentativei experimentale pe toate planurile. Într-un fel, Marcel Beju s-a aflat, prin însăși natura sa, în zona răspunsurilor așteptate. El nu a venit în întîmpinarea acestor neliniști ale semenilor săi construindu-și un anume chip pe potrivea pierului artistic en Vogue. Marele merit al tînrului artist este însemnă aptitudinea de a se restitui, în ceea ce astere pe pînză, pe sine. Cu toată căldura, cu toată vibrația lăuntrică, cu întreaga sensibilitate.

Fără fard painting by Marcel Beju

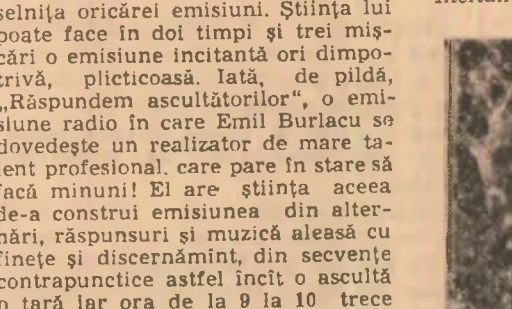
acestui tînr pictor, prin acumularea unor sugestii lirice, notă ce-l apropie intructiva de atmosfera picturii post-impresioniste. El pare să rețină în atit imaginea obiectivă a pădurii de fagi, ca să ne referim la unul dintre motivele predilecte ale picturului, cit sîptirea ei învîltoare, binecuvîntata ei lumină. Beju ne introduce într-o poveste despre o pădure, apoi într-o alta despre un riu, și, mai apoi, în altele și altele despre o margine de sat sau de oraș patriarhal sau despre o cană cu flori, ori despre un anotimp. Sîrîi lăuntrice pe care paleta lui Beju le reține cu acea vibrație discretă a tonurilor, dar și cu fidelitatea notăției. Pictorul nu transfigurează realul. Desenul său este un atit exact, cit obiectiv, locurile sint lesne recunosciibile, numai că încercătura lor cromatică ba chiar și cite ceva din maniera în care sint „extrași”, decupate din orizontul real, le conferă un fel de aureolă sensibilă, de obiect intim ce nu se lasă dezvăluit cu totul privirii, dar care te îmbrăsează pătrunzîndu-te de vîluri, să-l cuprînză materialitatea.

Nu-i, în această atitudine contemplativă, nici o tendință disimulatoare, cum s-ar părea la o privire mai superficială, cit manifestarea unei anumite pudor în emisia plastică. Privind pictura lui Marcel Beju, nu se poate să nu simți gustul nepervelit al pămîntului săvîrșit în rod și al frumuseții fără fard pe care o naște lumina apusului print-o rariște de pădure atînsă de bronzurile toamnei.

Corneliu Antim

radio-tv

Am văzut filme în care toată lumea alegă și care sint lente, spunea Breznev. Le lipsea ritmul

Ceramică de Cleopatra Lorințiu

REMEMBER POETII, CIND ERAU TINERI... (XLVIII)

INTRE BALADESC SI ORACULAR

dacă ar trebui să alegem un motto pentru scrierile lui Ion Brad, ar fi: „Poetul — căci el e în egală măsură și prozator, dramaturg, eseist, dacă nu chiar istoric literar uneori, ca și traducător — atunci acest motto n-ar putea fi altul decât tot unul eminescian, un instantaneu folcloric transcrit de Perpessiciu în monumentală sa ediție, care nu exclude, ci, dimpotrivă, facilitează adâncimea filosofică: „Nu e carte să înveți / Ca vizaș s-aibă preț / Ci trăiește, chinuște / Și de toate pătimește / Și-al s-auzi cum vorbește...”

Principiul acesta, această chemare interioară l-au călăuzit pe Ion Brad în crearea întregii sale opere atît de multilaterale, el fiind partizanul, căzușul și-n zile noi, cu o expresie veche românească, al literaturii trăite, din care să se dezlege aburul realității.

Îată, de altfel, cum își definește încă într-o poezie din 1953, apărută în cartea „Cu sufletul deschis” (1954) a sa Ars poetica: „De veacuri lungi izvoarele bogate, / Sub blăniuri reci de gheață au dormit / De ce să mint că-n versuri nu-mi răzbate / Suvorul lor ca aurul toții?”

Survine asadar, încă de atunci, retoric ce-l dărează, o mare parte din multe care aveau să-l salteze la *Ora întrebărilor* (colecția „Biblioteca pentru toți”, Editura Minerva, 1979). Nu știu al cîtelea pot roman să edite în această populară colecție, care purta, la apariția sa numărul 1018.

Anii din urmă au adăugat noi ediții în această populară colecție, semnate de autori care nu au operat Ion Brad și nici n-au ocupat funcțiile culturale ale acestuia. Ardeleanul s-a condus tot după principiul „festina lente”.

„Mumă”, „Mator”, sau „Terra Mator” sînt fascicule tematice care revin obsesiv în poezia lui Ion Brad, fie civică sau intimă. Ion Brad este vizionarul unei mitologii românești începînd cu cea ardeleană, de la ipostaza el primordiale, Terra Daciae, Mater e pentru poet și comuna sa natală, Făcurea, vatra lui Timotei Cipariu pe care-l elogiază, și Putna, și dulcea Bucovina, și Cimpia Libertății. În această vatră se aude și „jocul fetelor de la Căpîlna”, și ridică spirala capul și șarpele fantastic, Dymensuena istorică originară, onto și etnogenezele e la Căpîlna, în ocazii de închinare. Fără îndoială poetul știe să poarte un dialog fascinant cu umbrele mitologice. Universală sau locală, baladescă sau oraculară, lirică sau filosofică, astfel că „Generația noastră” își regăsește în poezia acestuia întreaga sa biografie sociopolitică și spirituală.

„Cîntecul scris pe-o frunză de nuc” e elocvent: „Acuma simt: mi-e sufletul matur / Sa pot cînta pămîntul meu natal / Cu umeri-nalți de dealuri împrejur, / Cu vii și nucii pe ficare deal”.

Inflexiunea ușor doborîc a baladei se face auzită în „Cîntecul scris pe-o frunză de cires”, potențată de sentimentul erotic: „Nu mă, draga mea, uita / Într-un vis, departe undeva, / Colindînd pe drumurile țării, / Nu mă, draga mea, iși uitați”.

Un „Remember” (1962) sublimbează în lirism inefabil aceeași baladă, îngemănînd-o cu ecouri din marea poezie a lumii: „Zăpada îmi înăbușă fereastra / Și ară vîntul prin vîzduh pustiu... / Odată, tot pe-o noapte de gînduri reci, cu asta, / Odată într-o noapte cu stele lipsă stîm, / M-am dus cu tine peste Sahara de zăpadă / Să-ți scutur clopoșii din țelul tinereșor, / Erau cu noi doar lupii ieșiți de drum să vadă, / Cu miile de semafoare de ochi ce strălucesc, / Erau cu noi doar anii, tot nenfricaiți ca / Zăpada / Tulburător de tineri, vreo douăzeci abia, / După își scoase, în deosebi stîm, / S-aduce alb vîzduhul în faguri reci de nea, / Ningea... Ningea... Păduri și se albise creasta, / Doar risul tău și lupii, Mi-aduce aminte, Stiu, / Zăpada îmi înăbușă fereastra / Și ară vîntul prin vîzduh pustiu”.

Stranietatea peisajului, a acruții în care se învîrt, este erotic, trimite la fantasticul lui V. Voiculescu.

Dar iată din aceeași constelație acest „Suris” (1971): „Zăpezi tăcute zboară prin cuvinte / Toate-n cer de amintirea ta / Vulcanul iar trezore? E fierbinte? / În lava lui meru mă voi scaldă, / Fînă în ziua cînd voi fi ghetaru / Fără zvoniri, pîclăciat, precum / Întrăgostit din Pompei — amarul / Suris ce te mai caută sub scrum”.

Stările la antipoli se însușează și în acest „Bocet”, de rezonanță folclorică: „Sotul meu cu ochii de niște / Tu te duci, unde te duci? / Tu la noapte und’ te culci? / La urzuc de busuic / Unde n-ai dormit deloc, / Arde umbra ca de foc / Sub răzor de țămîiță / Unde-i vechea noastră viață, / Te leagă moartea-n coșul / Sotul meu cu căsu nouă / Tu de ce n-ai făcut din nouă / Și-aș vrea să știu / Plouă? Una ție, una mie / Să fim dor și cunune, / Lacrimile să te-veție...”

„Oracol” încearcă să dea un răspuns la multe întrebări, căutări și mirări ale lui Ion Brad: „Întreb oracolul de am / În fată zilele destule / Să pot descoperi, ca neam, / Aceste vechi și noi formule / De ce birii în lupte drepte / Dușmanii ce mi-ar vrea sîrșitul, / Să tai orgoliul lor în trepte / Pe care sînt infiniți, / Zădamnic însă-astept răspuns / De la vreo Pitihie-amețită, / Demult trecutul mi-a răspuns / Cu gîndul și-o scrisă / Că numai pîclăciat din noi, / Nemuritor ca lumina, / Pot birii într-un război / Pe cel ce-atînce rădăcina, / Că doar ojeții din cuvînt / Pulează nevăzută rachete / Spre spațiul todeauana sînt / Al legămintelor secrete / Cu acul carni-sorbin, / Cu leagănul din amintire, / Cu lutul patriei sublim, / Cu țărîna și-o scrisă / De ce de-a secer, / I-am numit pe Aurel Martin, / Chiar dacă în egală măsură el putea fi și Ion Dodu Bălan, care l-a urmat în toată evoluția sa lirică, Aurel Martin deci poate conchide în prefața la sevăra și etica „Ora întrebărilor”.

„Ora întrebărilor” e la Ion Brad, maturității grave. A retrospectiviei. A clesidrei. A vîrstei responsabile. A monologului cu inflexiuni filosofice, privind rațiunea și sensul existenței. Oră a optimizării lucide, desrîns din experiențe afective, marcante la nivelul trăirilor esențiale. Oră a bilanțurilor și a perspectivelor. Sub egida reprezentării neoclasică a lumii și a problematicii. Lume a sine-lui, a națiunii și-a umanității.

Nu pot să închei, fără evocarea unor întîmplări în centrul cărora ne-am aflat amînat, fie la redacția revistei „Luceafărul”, fie la sezoarele acesteia. Din aceeași perioadă datează și o întîmplare petrecută la Dăbuleni Doljului, cînd zăpada ne înăbușă fereastra unui Gaz de teren cu care circulam spre Gura Juiului, locul de vîrsare al fluviului în marea neagră.

Acolo-n uriasă sală a căminului cultural, pe cînd Ion Brad era mai mult baladesc decît oracular, rostind aloctuiunea de deschidere a sezoarelor literare la care participau peste 1000 de țărani de toate vîrstele, Ion Brad l-a invocat pe marele ardelean Georghe Zamfir, un băiețel din țărînișii poeziei românești de pretutindeni, zînd că noi ne căzîm după arta poetică a marelui bard din tinutul Năsăudului: „Sînt suflet în sufletul neamului meu”.

Nu mică l-a fost și ne-a fost mirarea să primim din sala, de la moș Mircea Băcan, un băiețel din țărînișii Dăbuleni: „Mă, tică, mă, asta Coșbuc e bun, pe asta l-am învățat și eu”.

Pot să replic și eu, în calitate de confrate și de iubitor de poezie: „Bade Ioane, ești bun, pe tine te-am cînt, te-am auzit și, desigur, te-am iubit și te iubesc și eu”.

Niculae Stoian

CUMPANA AȘCHII

I. O carte incitantă, în continuarea „Jurnalului de la Pătîniș” (Ed. C.R., 1983), este „Epitolarul” (Ed. C.R., 1987), prezentat și îngrijit de Gabriel Liiceanu. Autorii organizați într-o echipă de colindători (regie colectivă) la fereștele filozofice ale lui G. Liiceanu atacă pe aceeași voce (un „alt” stil are E.M. Cioran) cîteva probleme pentru care, într-un ales limbaj eseistic, se suferă hiperbolice: ideea necesară despărțirii în spirit (vezi Nietzsche și Wagner, prietenia stelară), cine l-a „ucis” pe cine (aici părerile sînt împărțite, maestrul pe discipol sau discipolul pe maestrul; vezi literatura psihanalitică, aceea care își face din aceasta obiectul său). În literatura cu atare, un Mother-blast vorbește despre maestrul care „ucide”. Deci și această cale e bătută. Altă cale, de înaltă rezonanță, stă sub semnul căutării conceptului pur, marelui concept în stare să strîngă silogistic, în focarul său, toate razele de orice gen și specie din coloanele universului, ceva care păstrează, în structura sa intimă, amintiri primordiale, anamneza lui „primum novens” etc. Este momentul suprem de încercare a spiritului, săritura în neant sau săritura pur și simplu, sub privirea conștientă a marelui Leviathan (vezi Batusaid), apăr cînd sublim, cînd ridicol, cînd trimită „ad superos” și „ad inferos”; dintr-un unghi se vede zău, din altul — caricatura lui. Culmea este că filozoful acceptă, cu tandră remanere, un asemenea portret. În tentativa lui,

mai mult literară decît filozofică. Liiceanu și-l ia ca sîmbet pe această așchie și vede el. Scotează în prim plan lucrurile comune din gîndirea lui Noica, știind să inoculează, sofistic, termenul de operă cu un amănunt al ei, generalul și particularul dansînd, la rigoare, după melodia „pars pro toto”, și construiește un berbec interesant cu care se repede asupra porților — și așa deschide — ale literaturii. Este o dovadă de dibăcie la care maestrul consimte. În afară de o instrumentație atentă, paginile nu conțin idei originale. Autorii, bine informați, au acces la conceptele altora dar nu au acces la propriul lor concept, pentru că încă nu l-au creat. Participă la acest „Epitolar”, în ordinea alcătuirii lui: G. Liiceanu, Constantin Noica, E.M. Cioran, Andrei Pleșu, Radu Bogdan, Alexandru Paleologu, Gabriela Blebea, Thomas Kleininger, Stefan Aug. Doinas, Sorin Vieru, Nicolae Pîpîi, Mariana Sora, Marin Teofil, Petri Crefia, Ion Ianoși. La rubrica „Anexe” sînt republicate articolele despre „Jurnal” ale lui Eugen Simion și N. Steinhardt. Cînd filozoful se declară invins, devine literat. Este demn de observat, din această perspectivă, stilul impresionant al scriitorului Cioran; antinomia și paradoxul ajung a fi rezolvabile prin atitudine afectivă. Se detașează, prin adevărate la obiect, Alexandru Paleologu, Ion Ianoși și Eugen Simion. Cu excepția celor două articole din final, cărții toți autorii cuprinși respectă canoanele stilului epistolar.

II. Despre labirint. Înțelegerea clasică își propune un labirint increment; înțelegerea modernă își propune un labirint care își modifică în permanență configurația, pe amănunte și pe ansamblu, un labirint viu, imprezibil pentru el însuși și, deci, cu atît mai complex.

III. Eferende matusalemice.

George Alboiu

Mircea Toffan: „In delia” (Din expoziția de la Galeria Municipală)

Portocale cu haz

Urmare din pag. 1

„Sînt un sentimental — zice Fănuș Neagu — în care vociferază crivățul din cimpia Brăilei”. Și este! Nu este un sentimental-umorist, nici un umorist-sentimental, ci, poate, un sentimental cu mult umor. Căci, iată-l, se duce în Giulești (din sentimentalism!) dar constată că umor (negru?) că „la masa presei, stîindu-mă din băli, organizatorii m-au poftit să iau loc într-un lac”. Ploua cu găleata, cîntărețul era sculat după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bimbo-cobra din Giulești* și zăboviți puțin asupra unui pasaj ca acesta: „Păndurii au primit cinci goluri, care de care mai frumoși, cei trei! de miile de ține din locușii lacustru, (f.n.m.) au prins scut după boala dar, dacă dorim o cronică de meci de un umor rar intîlnit, citiți *Bim*

